

บทที่ 8

สตรีกับปัญหาในสังคม

กว่าทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลก เป็นด้านว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเน้นด้านการพัฒนาทางอุตสาหกรรม และธุรกิจการค้า ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตร่วมเป็นอยู่ของคนในสังคมทั้งในส่วนกลางและชนบท จากสังคมที่เรียนรู้ไปสู่สังคมที่มีความซับซ้อน และมีการแข่งขันกันสูงขึ้น มีการรับเอวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามายังส่วนหนึ่งของวิถีความเป็นอยู่ ภายใต้ความเชื่อถือของภาคในโลกที่ทันสมัย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าววนอกจากจะส่งผลในด้านความเชื่อถือกันหน้าทางวัฒนธรรมแล้ว ก็ยังส่งผลกระทบในทางลบเช่นในสังคมนั้นคือปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งค่านิยมที่เน้นไปในทางบริโภคนิยม ซึ่งเป็นเหมือนแรงเสริมผลักดันให้ปัญหาเกิดขึ้น

ในปัจจุบันปัญหาของสตรีในสังคมมีความซับซ้อน โดยมีความเกี่ยวพันและเชื่อมโยงกับปัญหาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และอิทธิพลจากสังคมตะวันตก ซึ่งแพร่กระจายไปทั่วโลก ปัญหาของสตรีอาจกล่าวได้ว่าสืบเนื่องเริ่มจากบ้านและครอบครัว เช่น การถูกเอาไว้อาเปรีย์ การถูกข่มเหง แม้ในครอบครัว ในที่ทำงาน รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากวัฒนธรรมคือ ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ และการถูกจำกัดโอกาสในสังคมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ในบ้านที่น่าจะเป็นที่พักพิงทางให้ความอบอุ่นและปลอดภัย ก็ถูกมองเป็นที่สร้างความเจ็บปวดและไข้ให้กับผู้หญิงและเด็กจำนวนไม่น้อย มีการทารุณทำร้ายร่างกาย สามาชิกในครอบครัวที่เป็นเหตุการณ์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวซึ่งปรากฏให้เห็นในสถานศึกษา ในที่ทำงาน ปัญหาการซื้อขายผู้หญิงเป็นสินค้าเพื่อสนับสนุนทางเพศทั้งโดยบันดาลใจและบังคับข่มเหง และสภาพสังคมในปัจจุบันซึ่งเอื้ออำนวยต่อการซื้อขายบริการทางเพศโดยความสมัครใจของผู้หญิงมีมากขึ้น เช่น ในศัพท์คือเกลเด้นซ์ เป็นดัง

สำหรับในบทนี้ จะได้นำเสนอปัญหาที่สตรีไทยต้องประสบในสังคมเป็นมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประเด็นของปัญหาต่าง ๆ ที่นำเสนออาจจะขาดประกายความคิดที่เป็นประโยชน์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงสภาพแห่งปัญหา และแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์ต่อไป ปัญหาที่สำคัญ

ได้แก่ ปัญหาการศึกษา ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความรุนแรง และการท้าท่ารุ่มกรรณ ปัญหาการขาดแคลนบริการทางเพศ

ศศรีกับปัญหาการศึกษา

เมื่อกล่าวถึงศศรีย้อนมีความสัมพันธ์กับสังคมในหลาย ๆ ด้าน มีบทบาทอย่างยิ่ง นับเริ่มจากครอบครัวจนถึงการใช้ชีวิตในสังคมของวัย แต่ค่านิยมในสังคมที่ยังคาดหวังในแนวคิดแบบเดิม ที่ว่าบทบาทของผู้หญิงควรจะเป็นแม่ที่ดูแลบ้าน แม่เรือน ผู้หญิงนักถูกกีดกันจากการมีส่วนร่วมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงความไม่เสมอภาคระหว่างชายและหญิง ซึ่งตามมาด้วยปัญหาครอบครัวและปัญหาสังคมอื่น แนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไข ปรับปรุง และกำหนดบทบาท สถานภาพของผู้หญิงให้ดีขึ้นคือ การให้โอกาสผู้หญิงได้รับการศึกษาทำให้เข้มกับผู้ชาย เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุด ในการพัฒนาคนให้บรรลุถึงความสามารถและศักยภาพของบุคคล

กว่า 50 ปีมาแล้วที่ปฏิญาณว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แห่งองค์การสหประชาชาติระบุไว้ว่าทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา การศึกษาจึงถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานภาพและบทบาทของศศรี เป็นการลงทุนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ฉะนั้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของทุกประเทศ อย่างไรก็ตามจนปัจจุบันนี้ยังมีประชากรทั่วโลกมากถึง 960 ล้านคน ซึ่งอ่อนว่าไม่ออกเสียงไม่ได้ และร้อยละ 70 เป็นเด็กผู้หญิง ซึ่งสะท้อนว่าโอกาสทางการศึกษาของศศรีมีอยู่กับผู้ชายแล้วจะต่ำกว่า ฉะนั้นโอกาสทางการศึกษาที่ถูกจำกัดของศศรีจึงมักเป็นประเด็นหนึ่งที่ถูกนำเสนอพิจารณา เมื่อกระแสเรียกร้องของศศรีแพร่หลาย เหตุผลที่จะต้องให้ศศรีเข้าสู่กระบวนการของการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย ก็เนื่องจาก การศึกษาจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความสามารถพื้นฐานที่ดีในทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีศักดิ์ศรี โดยได้รับค่าตอบแทนที่พอเหมาะสมควร ความสามารถที่จะตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่มากก็น้อย หรือทำได้นากกว่าที่เคยผ่านมา เป็นต้น อาจยอมรับกันได้ในระดับหนึ่งว่า ผู้หญิงมีโอกาสได้รับการศึกษาดีขึ้น สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2464 ทำให้ผู้หญิงที่ไม่รู้หนังสือลดลง แต่กระนั้น ความกีดขวางไม่อาจขัดความต้องของโอกาสทางการศึกษาระหว่างชายและหญิงให้หมดไป

สิ่งที่สนับสนุนให้เห็นชัดเจนในเรื่องนี้ก็คือ ผู้ชายจะมีโอกาสศึกษาต่อมากกว่าผู้หญิงในระดับการศึกษาที่สูงกว่านั้น ฉะนั้นหลังจากจบการศึกษาในระบบโรงเรียน ผู้หญิงจำนวนมากจะเข้าสู่ระบบแรงงานในฐานะแรงงานที่ขาดทักษะ นำไปสู่การถูกกดขี่งานให้ได้ค่าตอบแทนต่ำกว่าที่ผู้ชายได้รับ (กรวิภา บุญชื่อ, 2528. หน้า 40)

พัฒนาการทางการศึกษาของสตรีไทย

จากหลักฐานการบันทึกของชาวต่างประเทศ ที่เข้ามาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวถึงการศึกษาของสตรีในสมัยนั้นถูกหักห้ามทั้ง แต่มีสตรีเพียงไม่กี่คนที่อ่านออกเขียนได้ การที่สตรีไทยไม่มีโอกาสได้รับการศึกษานี้ของจากค่านิยมของวัฒนธรรมที่กำหนดให้สตรีมีหน้าที่เป็นแม่บ้าน อบรมดูแลลูกและความเรียนรู้ของบ้านเรือนในฐานะภรรยาที่ดี อิกประการหนึ่งแหล่งที่จะให้ความรู้ศึกษาต่อเรียนคือวัด โดยพระกิจจะเป็นผู้สอน (ซึ่งปรากฏมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย) และถ่ายทอดวิชาให้ ซึ่งเป็นโอกาสของผู้ชายเท่านั้นที่จะเข้ารับการศึกษาในวัด สำหรับผู้หญิงแล้วด้วยที่มีโอกาสเรียนหนังสือบ้างก็จะจำกัดอยู่ในวังที่มีเพียงสตรีสูงศักดิ์ เพื่อใช้ในการอ่านบทพระมนตร์สังฆทาน ให้เป็นการบูรณะจากตะวันตก และศักดิ์สิทธิ์ของพระมหาภัตติวิทยาที่จะให้คุณแก่ไทยได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้รู้เรื่องทั้งหมดที่เข้ามาในช่วงนี้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กชายและเด็กหญิงได้เข้าเรียน โดยมุ่งให้ผู้ชายเข้ารับราชการ ส่วนผู้หญิงมุ่งศึกษาเป็นกุลสตรีผู้รับรู้การบ้านการเรือน ด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนศูนย์พาลี ใน พ.ศ. 2433 ซึ่งเป็นรัฐสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สถาปนาเป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรก และในปัจจุบันก็มี โรงเรียนราชินี ต่อมากตามนิชชั้นเรียนต่างๆ ได้จัดตั้งโรงเรียนเด็กชาย และเด็กหญิงขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางภาษา และวัฒนธรรมของชาติตะวันตก (ฉัตรสุนาลัย กนิลสิงค์, 2539)

แม้ว่าสังคมจะเริ่มเปิดโอกาสทางการศึกษามากขึ้น แต่ครอบครัวไทยส่วนใหญ่ในช่วงนี้ยังไม่กล้าส่งลูกไปเรียนมากนัก เนื่องจากความกลัวที่ว่าลูกเป็นลูกชายอาจต้องไปเป็นทหาร ลูกเป็นลูกสาวจะเกิดอันตรายในการไปเรียนจะถูกถามเป็นคนหัวแข็ง ซึ่งเป็นลักษณะที่ต้องห้ามของหญิงไทยตามค่านิยมทางวัฒนธรรม ฉะนั้นคุ้งข้อจำกัดของครอบครัวคือต้องกล่าว รวมทั้งข้อจำกัดด้านงบประมาณทางราชการเห็นว่าการศึกษาของผู้ชายเพื่อเข้ารับราชการนี้

ความจำเป็น และสำคัญมากกว่าการศึกษาสำหรับผู้หญิง โอกาสทางการศึกษาสำหรับสตรีในสมัยนั้นจึงจำกัดอยู่ในชั้นชั้นสูง จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2464 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ ที่ให้เด็กชายหญิงทุกคน อายุระหว่าง 7 – 14 ปี ต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา 4 ปี โดยเรียนสูงสุดเท่าที่ความสามารถทางเพศปีญญา และความสามารถอทางเพศสูงกิจของพ่อแม่ที่จะส่งเรียนได้ ต่อมาเกณฑ์ตั้งแต่วันนี้ก็ได้รับการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2475 แม้แต่สุดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ก็กำหนดไว้ให้หญิงและชายมีโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงที่ผ่านมา แม้สตรีจะได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชายแล้วจำนวนของเด็กหญิงจะน้อยกว่า และอัตราการเรียนต่อของนักเรียนชายจะมากกว่านักเรียนหญิง โดยมีสาเหตุสำคัญ เนื่องจากค่านิยมทางวัฒนธรรมและปัญหาจากข้อจำกัดทางเพศสูงกิจ ที่ลักษณะต้องเลือกส่งถูกให้เรียนต่อระหว่างถูกชาย และถูกสาวแล้ว ถูกชายมักจะได้เรียน และเรียนต่อไปในระดับสูงกว่า อีกประการหนึ่ง ที่เป็นเนื้องจากความเชื่อในเรื่องเพศปีญญาความดันนัด และความสามารถที่ว่าผู้ชายจะมีสูงกว่า ทำให้ปลดภัยและลดโอกาสที่ผู้หญิงจะเข้าศึกษาในบางสาขาวิชา เช่น นักบิน (ซึ่งในปัจจุบันบางสาขาวิชานักบินได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้แสดงความสามารถแล้ว) สถาพดังกล่าวข้าง Kongpragut ให้เห็นในสังคมคลอตช่วง 80 ปี ของการศึกษาภาคบังคับ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2539 จำนวนนักเรียนชายและหญิงซึ่งเริ่มใกล้เคียงกันในระดับประถม ระดับมัธยมศึกษา อัตราการเรียนต่อของนักเรียนหญิงในระดับมัธยมต้นอัจฉริยะกว่านักเรียนชายมาโดยตลอด ส่วนในระดับมัธยมปลาย จำนวนนักเรียนหญิงจะมากกว่านักเรียนชาย สาเหตุเพราะนักเรียนชายส่วนหนึ่งเลือกไปสู่การเรียนสายวิชาชีพและวิชาช่าง (นัตรสุนาล กนิสสิงค์, 2539)

นโยบายการศึกษาของสตรีในแผนการศึกษาแห่งชาติ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นช่วงขึ้นกระหัวกระหาง การจัดการศึกษาแบบเก่าและการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก จากนั้นก็ได้มีการประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2441 ได้มีการแยกระบุสิ่งหลักสูตรสำหรับสตรีไว้โดยเฉพาะในวิชาบางอย่าง โดยการการศึกษา พ.ศ. 2456 และ พ.ศ. 2464 มีการแบ่ง

โครงสร้างของระบบการศึกษา ระดับชั้นเรียนมีการแยกออกเฉพาะชายและหญิง จะนับ จาก โครงการการศึกษาดังกล่าวซึ่งให้เห็นว่ารู้เท่านิยมความสำคัญต่อการศึกษาของผู้หญิง โดยมี แนวทางจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสตรีแตกต่างจากชายในบางประเพณี บางวิชา ต่อนามาได้มี การประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 ได้กำหนดนโยบายทางการศึกษาของผู้หญิง ให้เต็มอภิภาคกับชาย แต่เนื่องจากผู้หญิงมีภาระหน้าที่ในครอบครัว ฉะนั้นวิชาในหลักสูตร การศึกษาของผู้หญิงจึงแตกต่างไปจากผู้ชายบ้าง ในปี พ.ศ. 2479 ได้ประกาศใช้แผนการศึกษา แห่งชาติ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาทั้งสามัญศึกษา และอาชีวศึกษา ต่อมา ปี พ.ศ. 2494 ได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติใหม่ ประเด็นที่เพิ่มเติมจากเดิมคือ ให้เด็กชายและหญิงหาความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพต่อไป ต่อมา ปี พ.ศ. 2503 ได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติดบันทึกใหม่ซึ่งแตกต่างจากเดิมคือ ประมาณต้น 4 ปี เพิ่มเป็น 7 ปี หลังจากนั้นปี พ.ศ. 2520 ได้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นให้การศึกษาเป็น กระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 โดย แบ่งการศึกษาเป็น 4 ระดับ คือก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ ระดับอุดมศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่าบันทึกแต่เดิมการศึกษาแห่งชาติดบันทึก พ.ศ. 2479 จนถึง พ.ศ. 2520 น นโยบายการจัดการศึกษาที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติไม่ได้แยกกล่าว สำหรับชายและหญิง (มาตรฐาน กบิลสิงค์, 2539)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กับนโยบายการศึกษาของสตรี

การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับบทบาทของ สตรีเป็นครั้งแรกในแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว (แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับแรกเริ่มใน พ.ศ. 2501 เป็นแพนร率为 5 ปี ต่อเนื่องกันเป็น ลำดับไป) ต่อมาแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 สตรีได้รับความสำคัญเพิ่มขึ้นเป็นเนื้องานองค์การ สถาปัตยชาติประกาศให้ปี พ.ศ. 2518 เป็นปีสตรีสากระดับ ฉะนั้นในแผนฯเน้นการพัฒนาสตรี โดยแยกกล่าวเป็นตอนหนึ่งเฉพาะ และในส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งกำหนด มาตรการไว้ดังนี้.

1. เร่งรัดให้การศึกษาขั้นสูงเนื่องอันเป็นแก่กุญแจตรีในชนบท ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมของท้องถิ่น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงสมรรถภาพ และความรับผิดชอบในการทำงานของศศรี

2. ให้การศึกษาอบรมแก่ศศรีในรูปการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ศศรีเองและทั้งฝ่ายชายมีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักการในความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง

สำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 นี้ได้รวมการพัฒนาศศรีโดยอิջิว่าเป็นกุญแจเปาหมายพิเศษไว้ด้วย โดยในด้านการศึกษามีนโยบายที่จะเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพและทักษะในการทำงาน เร่งรัดการให้ความรู้ด้านไกรชลศึกษา และสุขศึกษาแก่ศศรีอย่างทั่วถึง ส่วนการที่จะให้ศศรีได้มีโอกาสในการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แนวโน้มของนโยบายได้เช่นไว้ในลักษณะของการเร่งรัดในการขยายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงและเสมอภาค และขยายการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนมาตรการในการพัฒนาที่ได้ระบุไว้ก็คือ การส่งเสริมให้ศศรีในชนบท และให้ศศรีได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมให้ศศรีในชนบทและแหล่งชุมชนแอดอัค ได้มีโอกาสในการศึกษาท่ากับศศรีในเมือง

โดยสรุป นโยบายด้านการศึกษาของศศรีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 และ ฉบับที่ 5 ซึ่งได้ระบุไว้ในฐานะกุญแจเปาหมายพิเศษนี้ เป็นการบูรณาการให้การศึกษาแก่ศศรีในชนบท และชุมชนแอดอัค เพื่อการพัฒนาอาชีพ และเพิ่มรายได้เป็นหลัก ตลอดจนการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ

นอกจากเนื้อหาแผนพัฒนาศศรี ระยะ 5 ปี ดังกล่าวข้างต้น ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาศศรีระยะยาว (พ.ศ. 2525 – 2544) นอกจากมีนโยบายรวมเพื่อการพัฒนาศศรีแล้วซึ่งมีนโยบายและมาตรการพัฒนาเฉพาะด้าน ซึ่งมีด้านการศึกษาเป็นด้านหนึ่ง นโยบายที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ระบุไว้ ก็คือ การเร่งรัดให้ศศรีทุกคนได้รับการศึกษาเป็นอย่างน้อยและให้มีความรู้ แต่เป็นผลเมื่อที่พึงพอใจได้ นอกจากนโยบายแล้วอังระบูจึงมาตรการต่อไป เพื่อต้านนิจนา ให้เปิดรับค่านิยมใหม่เพื่อการพัฒนาศศรี ปรับปรุงระบบ แนวแนวเพื่อให้ศศรีได้เลือกเรียนและฝึกทักษะตามความสนใจ และความต้องการ ไม่ให้ศศรีถูกความสามารถของตน และไม่ให้เชื่อว่าหญิงดื้อกว่าชาย (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานศศรีแห่งชาติ, 2544)

โอกาสทางการศึกษาของสตรี

จากการที่ได้ประกาศใช้โครงการศึกษาจับบันแรกของประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มนโยบายพัฒนาประเทศไทย รู้สึกได้เห็นความสำคัญที่จะให้การศึกษาแก่สตรี โดยเริ่มกำหนดไว้ในโครงการศึกษาจับบันแรกเป็นต้นมา จนได้มีการประกาศการศึกษาภาคบังคับเพื่อเด็กหญิงมีโอกาสเข้าเรียน จากการบังคับให้เข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา ทำให้จำนวนเด็กหญิงที่เข้าเรียนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่ยังไงก็ตามก็ยังไม่อาจลบค่านิยมเดิมที่ว่าสตรีควรอยู่กับบ้านและคุ้ณแล้วบ้านมากกว่า การศึกษาไม่ใช่สิ่งจำเป็นต่อสตรีเท่าไร เพราะในที่สุดสตรีก็ต้องแต่งงาน มีครอบครัว ต้องทำหน้าที่บรรยายและสามีและคุ้ณลูก อีกประการหนึ่งสังคมและสตรีโดยทั่วไปก็ไม่เห็นความสำคัญของบทบาทสตรีในด้านอื่น นอกเหนือจากบทบาทที่ให้กับครอบครัว กรณีในชนบทสตรีจะมีส่วนช่วยเป็นแรงงานในการทำกิจกรรมการเกษตร นอกจากคุ้ณแล้วบ้าน ส่วนสตรีในเมืองก็ยังมีค่านิยมไม่ออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยเหลือคุ้นครอบครัวในทางเศรษฐกิจ เพราะจะถูกสังคมคุณลูกมองไม่มีแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือ สังคมขาดความรู้เพื่อใช้ในการทำงาน

จริงอยู่ที่ประเทศไทยได้ใช้แนวโน้มของการศึกษาภาคบังคับ และทำให้เด็กชายและเด็กหญิงมีโอกาสเรียนอย่างกว้างขวางและเต็มภาคภูมิ แต่ในการเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ปรากฏว่าสัดส่วนของเด็กหญิงเรียนต่อน้อยกว่าเด็กชาย เนื่องจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจที่ว่า ด้าครอบครัวนั้นมีฐานะทางเศรษฐกิจจำกัดที่จะต้องส่งลูกเรียนก็จะเลือกให้ลูกชายเรียนต่อ นอกจากนั้นก็เนื่องจากค่านิยมคึ้งคืนที่ได้กล่าวมาแล้ว อีกประการหนึ่งค่านิยมของสตรีเอง แม้ว่าสตรีส่วนใหญ่จะเห็นด้วยว่าควรให้ความเสมอภาคแก่บุตรชายหญิงในการศึกษา แต่เมื่อต้องเลือกรห่วงให้ลูกชายหรือลูกสาวเรียนต่อ ลูกชายจะได้รับโอกาสในการเรียนต่อมากกว่า อายุไก่ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปนั้น โอกาสของการศึกษาของสตรีจะทำให้ยังคงมีส่วนร่วมในสังคมสตรีที่ผ่านเข้ามาเรียนจนถึงระดับนี้ยังคงศึกษาแล้วส่วนใหญ่ก็มุ่งเรียนต่อในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษา ค่านิยมคึ้งคืนจึงไม่มีผลต่อโอกาสของสตรีในระดับการศึกษาสูง ๆ แต่จะมีผลต่อการเดินเรียนประเภท และสาขาวิชา (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2544)

ปัญหาการศึกษาของศศรี

1. ปัญหาการไม่รู้หนังสือของศศรีไทย

อัตราการไม่รู้หนังสือของศศรีไทย สูงกว่าชาติทั้ง ๆ ที่ศศรีอยู่เช้าเรียนในอัตราส่วนที่พอ ๆ กับผู้ชาย ปัญหาการไม่รู้หนังสือของผู้หญิงที่มีมากกว่าผู้ชาย อาจเนื่องจากค่านิยมของสังคมไทยในอดีตที่คิดว่าผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวในระบบชาติเป็นใหญ่ หรือปัจจุบันปัจจุบัน ที่ผู้ชายด้องเป็นฝ่ายหน้าเลี้ยงครอบครัว ดังนั้นผู้ชายควรได้รับการศึกษามากกว่าผู้หญิง ซึ่งมีหน้าที่ตอบสนับนิติกรรมและสูง จึงไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือมาก รวมถึงภาระการสืบทอดพันธุ์ของเพศหญิง ที่เป็นอิฐปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เพศหญิงมีการศึกษาต่ำกว่าผู้ชาย ทำให้ผู้หญิงสำเร็จการศึกษาน้อยกว่าชาติทุกรายดับ ยกเว้นระดับมัธยมปลายและสถาบันราชภัฏ (กาญจนฯ แก้วเทพ, 2535. หน้า 55)

2. ปัญหารื่องการจำกัดโอกาสทางการศึกษา

มีการจำกัดศิทธิ หรือการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาของหญิงไทย เช่น ในระดับอุดมศึกษา มีระเบียบการสอบตัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งมีลักษณะจำกัดศิทธิ และเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษาหญิง เช่น ห้ามนักศึกษาสามครรภ์เข้าศึกษาในบางคณะ รับนักศึกษาชายจำนวนมากกว่านักศึกษาหญิง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการจำกัดศิทธิและโอกาสทางการศึกษาของผู้หญิง ที่เนื่องมาจากการค่านิยมที่สังคมไทยให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าในฐานะหัวหน้าครอบครัว (กาญจนฯ แก้วเทพ, 2535. หน้า 56)

การพัฒนาศศรีในด้านการศึกษา

ท่านกตง. ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และสภาพความต้องการของศศรีในสังคมทำให้เกิดความตระหนักรู้ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาศศรีให้มีความรู้ความสามารถ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้ศศรีได้เข้าใจในบทบาทของตนในฐานะมนุษย์มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น และในที่สุดก็จะเป็นกำลังร่วมกันและร่วมกับผู้ชายในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การพัฒนาศศรีด้านการศึกษาต้องกระทำการในประเด็นต่อไปนี้

1. ประชากรศศรีต้องเป็นประชากรที่รู้หนังสือเพื่อการอยู่รอดในสังคม
2. ประชากรศศรีควรได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา การประกอบอาชีพในธุรกิจขนาดใหญ่จะรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาเข้าทำงาน

3. สำหรับศศรีที่เข้าอยู่ในกำลังแรงงานอยู่แล้ว ไม่ว่าจะในภาคเกษตรกรรมหรือนอกภาคเกษตรกรรม ควรส่งเสริมให้ศศรีมีความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อความก้าวหน้าในการประกอบการงาน ควรเปิดโอกาสให้ศศรีได้รับความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยีในระดับที่เหมาะสมด้วย

4. โดยสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปปัจจุบัน ทำให้ศศรีต้องรับภาระหนักขึ้นคือจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ในขณะเดียวกันต้องทำหน้าที่ในการอบรมเด็กๆ ดูแล การศึกษาควรทำให้ศศรีสามารถปรับตนเองได้อย่างเหมาะสม รู้จักบทบาทของตนเอง และมีความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อการพึ่งพาตนเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ

5. การศึกษาควรเป็นกระบวนการที่ช่วยเปลี่ยนความคิด ค่านิยม และเจตคติของศศรีเกี่ยวกับบทบาทของชาติและมนุษย์ ให้ศศรีได้มีมุมมองสำหรับการประกอบอาชีพที่หลากหลายซึ่งจะเพิ่มมากขึ้นภายใต้โครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศศรีไม่มีคิดค้นค่านิยมของบทบาทชาติและมนุษย์ จะทำให้ศศรีให้โอกาสแก่ตนเองในการเลือกทางวิชาเรียนตามความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของตนเองได้เพิ่มมากขึ้น

6. ศศรีควรเห็นความสำคัญในการเรียน หรือการหาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีตลอดจนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลข่าวสาร

ฉะนั้น โดยสรุปแล้ว การศึกษามีความสำคัญและมีคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาพกเมืองทั้งชาติและมนุษย์ ที่ผ่านมาสู่หน้าที่ใหม่ได้เรียบร้อยของอาชีพ จนได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถและศติปัญญาในการเรียนรู้ไม่แตกต่างไปจากผู้ชาย ทำให้ผู้หญิงมีความมั่นใจ และเข้าศึกษาต่อในขั้นที่สูงขึ้น มีโอกาสใช้ความรู้ที่เรียนมาท้าประลองให้กับครอบครัว สังคม และประเทศชาติเท่านี้ยัง แต่เดิมอยู่ไปกับผู้ชาย ซึ่งไปกว่านั้นความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับสามัญ เพื่อเป็นฐานเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นสูง ได้รับการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งทำกันเป็นการยืนยันว่าโอกาสทางการศึกษาของศศรีไทยในปัจจุบันเป็นประเตินพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำเนินไปของสังคม

ศศรีกับสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมตามความหมายจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ไว้ว่าสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพ ที่อยู่รอบด้านมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและ

สิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น หากความความเข้าใจจากบุคคลทั่วไปสิ่งแวดล้อมจะหมายถึง ตัวกรอบบ้านช่อง การจราจร กวนพิษ รวมทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา แม่น้ำ ป่าไม้ ฯลฯ แต่ด้วย จัตุรูปใหม่ความเป็นหลักวิชา ที่อาจได้ความว่าสิ่งแวดล้อมก็คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม สำหรับรูปธรรมนั้นก็คือ สิ่งที่จับต้องได้ มองเห็นได้ ส่วนที่เป็นนามธรรมนั้น ได้แก่ วัฒนธรรม ประเพณี แบบแผนความเชื่อ ไนยภาพแต่ละส่วนจะมีอิทธิพลกัน ไปสืบสานกัน นิ孰กระบวนการจากปัจจัยหนึ่งไปปัจจัยหนึ่งทั้งในทางเดินหรือทางทำลาย เป็นวงจรหรือวัฏจักร เกี่ยวข้องกันทั้งระบบ (เครื่องเรือนภาระสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย, 2541. หน้า 5)

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นอีกปัญหานึงที่เกิดขึ้นในสังคมที่กำลังพัฒนา และกระบวนการคือชีวิตความเป็นอยู่ของคน ปัญหาความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย ภาระน้ำมัน พิษ และการสูญเสียของทรัพยากร โดยการถูกใช้งานทำให้มีปริมาณลดลง ซึ่งอาจทำให้หมดไป หรือไม่อาจใช้ประโยชน์ได้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยเริ่มเกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ดำเนินไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) ต่อเนื่องมาจนปัจจุบันก็คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2550) ซึ่งมีปรัชญาบนพื้นฐานแนวคิดว่า “คนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนา” และ “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมบทบาทของท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน (ทิพยรัตน์ หาญศิริสา, 2543. หน้า 94) แต่ขณะที่สังคมเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ทำให้เกิดแรงงูงูและค่านิยมทางเศรษฐกิจที่เน้นในการใช้จ่าย รวมทั้งทรัพยากรที่ถูกใช้ไปมากขึ้นจนเกิดความเสื่อมโทรม และมีผลต่อคุณภาพชีวิตในสังคม

การให้ความสนใจต่อการแก้ปัญหา และพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้เพื่อรักษาทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ และท้องถิ่น และต่างขอนรับกันว่าสหประชาธิรัฐเป็นทรัพยากรมนุษย์ ครั้งหนึ่งของประชากรทั้งหมด มีบทบาทและศักยภาพในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เช่น บทบาทในครอบครัวผู้หญิงเป็นผู้บริโภคและทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิก ในภาคการเกษตร ผู้หญิงก็จะมีบทบาทจัดการในเรื่องดิน น้ำ การใช้ปุ๋ย เป็นต้น จะนี้สหประชาธิรัฐเป็นประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในภาวะที่มีคุณภาพ (ภัสดา ติมานนท์, 2542. หน้า 40) และเมื่อองค์การ

สหประชาชาติได้กำหนดให้ช่วง ปี พ.ศ. 2518 – 2528 เป็นทศวรรษแห่งสตรีสาวก และเรื่องสตรีกับสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งในการประชุม จนต่อมาได้มีการกล่าวถึงบทบาทสตรีที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม ในรายงานของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ พร้อมกับมีหนังสือเรื่อง Women and Environment in the Third World โดย โจัน เดวิสัน (Joan Davison) ในปี พ.ศ. 2531 (ค.ศ. 1988) ซึ่งนำไปสู่แนวการพัฒนาแบบยั่งยืนสำหรับประเทศไทย คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ได้จัดทำแผนแม่บทโดยอ้างแนวทางหลักจากการประชุมที่ในปีนั้น ประเทศไทย เมื่อ ปี พ.ศ. 2528 มาใช้ประกอบการพิจารณาแผนหลักสำหรับการส่งเสริมนบทบาทและสถานภาพสตรีให้ครบหนักถึงปัจจุบันสิ่งแวดล้อม

บทบาทของสตรีต่อสิ่งแวดล้อม

บทบาทของสตรีต่อสิ่งแวดล้อมได้รับการส่งเสริมทั้งในระดับปัจจุบัน และระดับองค์กรสตรี โดยเฉพาะการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนที่ทำให้สตรีเข้าไปมีบทบาททั้งในการกำหนดนโยบาย วางแผน ให้การศึกษา การอนุรักษ์ การประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (กสส. ด้านน้ำที่ 2542) สำหรับบทบาทของสตรีพิจารณาได้หลายประเด็นดังนี้

1. สตรีในฐานะผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

สตรีในประเทศไทยพัฒนาแล้วจะเป็นผู้บริโภคทรัพยากรธรรมชาติ แต่สตรีในประเทศกำลังพัฒนาด้วยการทำนาที่เป็น “นักนิเวศวิทยาโดยประเพณี” หรือ “ecologist by tradition” (กสส. ด้านน้ำที่ 2542. หน้า 76) สตรีจะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยตรงเพื่อตอบสนองความต้องการของครอบครัวในชีวิตประจำวันในสังคมเกษตร จะเรียนรู้การใช้ดิน บำรุงดิน การใช้น้ำ และหา水源ตามเพื่อสุขภาพอนามัยของครอบครัว

2. สตรีในฐานะผู้บริโภค

สังคมไทยในปัจจุบันอยู่ในกระแสบริโภคนิยม ที่เน้นย้ำการใช้สินค้าทางเศรษฐกิจและกระบวนการไปสู่วงจรของสิ่งแวดล้อม เพราะสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมจะถูกนำมาระดิตเป็นวัสดุ และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคในสังคม สตรีมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้บริโภค เช่นเดียวกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว

ชุมชนและสังคม และศตวรรษที่สิบห้าในฐานะผู้บุริโภกที่ตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการมาสู่ครอบครัว และหากการตัดสินใจเลือกถังกล่าวเป็นสินค้าและบริการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ก็จะส่งผลให้วิกฤตค้านสิ่งแวดล้อมลดลง นอกจากนั้น ศตวรรษสามารถช่วยดำเนินการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้รักษาระดับงานอย่างประหมัด เช่น น้ำไฟฟ้าเรื่องเพลิง เป็นต้น

3. ศตวรรษในฐานะผู้ผลิต

บทบาทในฐานะผู้ผลิตจะประกอบได้ทั้งภาคเกษตรกรรมและการอุดหนากรรน สำหรับในภาคเกษตรกรรมนั้น ศตวรรษจะมีบทบาทในการผลิตโดยการทำไร่ทำนา เก็บเกี่ยวปุ๋ยอาหาร แปรรูปอาหาร เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง เห็นได้ว่าศตวรรษมีส่วนในการดำเนินการรักษาทรัพยากรให้อยู่ในความสงบ ส่วนในภาคอุดหนากรรน ศตวรรษจำานวนมากอยู่ในฐานะผู้ใช้แรงงานในโรงงานปฏิบัติงานและให้บริการในหน่วยงานสำนักงาน ซึ่งถ้าศตวรรษเหล่านี้ได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลิตแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก็จะช่วยให้ลุյด์แวดล้อมอยู่ในภาวะที่ดีต่อสังคม

4. ศตวรรษในฐานะผู้จัดการ

บทบาทของศตวรรษในฐานะผู้จัดการจะมี 2 ลักษณะ คือ บทบาทในการกำหนดจำนวนประชากร โดยการวางแผนครอบครัวควบคู่ความมั่นคง ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งการเลี้ยงดูลูกอย่างมีคุณภาพ สามารถควบคุมประชากรให้สมดุลกับสิ่งแวดล้อม ส่วนอีกบทบาทหนึ่งในฐานะผู้จัดการ คือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติในฐานะผู้จัดหา ผู้ผลิต และผู้บุริโภก ซึ่งช่วยให้อนุรักษ์ธรรมชาติได้

ผลกระทบของปัญหาทรัพยากรค์ศตวรรษ

สังคมไทยยอมรับแนวการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจสมัยใหม่ ที่เน้นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทั้งภาคเกษตรกรรมและการอุดหนากรรน ขณะเดียวกัน ผลกระทบจากการพัฒนาที่ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ทำให้เกิดปัญหาในสิ่งแวดล้อม ปัญหาดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อศตวรรษในหลายแห่งนั้น ดังนี้

1. ในชั้นบทผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ระบบสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ทำให้เกิดผลกระทบเชื่อมโยงกันเป็นถูกใจ เช่น น้ำท่วมเกิดการพังของดิน สูญเสียความสมบูรณ์ของหน้าดิน ขณะนี้ พื้นที่ทำการเพาะปลูกจึงลดลง ผลผลิตที่ได้ไม่เที่ยง泊กับความต้องการบริโภค มีหนี้สิน จนอาจต้องเข้ามา จ้างองหรือชาห์ที่ดินเพื่อเอารถมายใช้จ่ายหนี้สิน ทำให้ผู้หญิงขาดที่ทำกินของครอบครัว ขณะที่ผู้ชายต้องออกพื้นที่เมืองเพื่อหารงานทำ ทั้งครอบครัวให้อัญญิในความรับผิดชอบของผู้หญิง เป็นการเพิ่มภาระให้ผู้หญิงต้องทำงานแทนชาย

ในการพัฒนามีที่ดินเพาะปลูก ทำกิน ความคาดหวังที่จะให้ได้ผลผลิตเพิ่ม ก็ต้องอาศัยการเร่งผลิตโดยใช้ปุ๋ยเคมี ขายจำแมลง เป็นต้น ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินหายไปจากการใช้สารเคมีในปุ๋ย ขณะนี้ ทรัพยากรที่เป็นที่ดินต้องอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมในที่สุด และผู้หญิงมีส่วนในการพัฒนาอ่างทองให้ดี และปัญหาที่ตามมาก็คือ ขาดแคลนที่ดินอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติเพื่อการเพาะปลูกเพื่อจัดสรรและครอบครัว นอกจากนั้น ยังมีผลกระทบจากโครงการชลประทานต่าง ๆ เช่น การสร้างเขื่อน เพื่อการกักเก็บน้ำ เพื่อนำผลลัพธ์งานไปใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น ทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมไป รวมทั้งคนในชุมชนจำนวนไม่น้อยต้องสูญเสียที่ดินอู่่าาที่และที่ดินทำกินไปกับการเวนคืน

2. ในส่วนของเมืองซึ่งเป็นศูนย์กลางทางสังคมอุดสาหกรรม แรงงานที่อยู่พำนัชเมืองเพื่อหารงานทำ ด้วยความหวังที่จะได้ค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น และดีกว่า การทำงานในภาคเกษตรกรรมที่เชิงบากับสภาพดินไม่มีคุณภาพ ขาดแคลนน้ำใช้ในการเกษตร นำไปสู่หนี้สินที่เกิดจากราคายอดผลิตคงค่าว และปริมาณผลผลิตไม่ได้ตามที่ควรจะเป็น เหล่านี้เป็นปัจจัยหลักดันให้มีการอพยพแรงงานเข้าสู่เมือง ผู้หญิงก็เป็นส่วนหนึ่งของแรงงานที่หลังให้เข้ามาสู่โรงงานอุดสาหกรรม และสถานประกอบการเพื่อบริการอื่น ๆ นอกจากราคาแรงงานของสภาวะกดดันทางสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ที่ทำให้ผู้หญิงต้องเข้ามานิบทบาทของผู้ใช้แรงงานในเมืองแล้ว ผู้หญิงซึ่งได้รับการเลือกปฏิบัติที่ได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าผู้ชาย จากทัศนคติของสังคมที่ว่าทำงานสู่ผู้ชายไม่ได้ ขาดทักษะความชำนาญ ทำงานได้ไม่เต็มที่ กรณีที่ต้องดูแลครอบครัว ตั้งครรภ์และต้องหยุดงานลากลอด ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง ประเด็นเหล่านี้ถูกมองเป็นข้อจำกัดสำคัญของการเข้าทำงานผู้หญิง

แนวทางการแก้ปัญหา

1. ให้สตรีรับรู้และทราบนักจึงการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากนโยบายพัฒนาประเทศเบนทุนนิยมที่เน้นกระแสบริโภคนิยม และการสร้างความตระหนักด้วยวัสดุ ทำให้การผลิตแบบอัชชิพเปลี่ยนแปลงไป จะนั้น เมื่อสตรีเป็นผู้รู้ในสภาวะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สตรีก็จะช่วยพิทักษ์ป้องกันทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้เกิดประโยชน์แบบยั่งยืน

2. เมื่อสตรีเป็นผู้รับรู้และสามารถพิทักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้ ก็ควรเผยแพร่ให้ความรู้แก่สมาชิกในครอบครัวด้วย เพื่อปลูกฝังให้มีค่านิยมรักธรรมชาติในครอบครัว เริ่มต้นจากเด็กต่อไปก็จะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมในวันข้างหน้า

3. ให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติที่ว่า มนุษย์จำเป็นต้องอยู่กับธรรมชาติไม่อาจแยกจากกันได้ ถ้าสิ่งแวดล้อมดี ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ก็จะมีคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ จะนั้น การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าก็จะช่วยพัฒนาคน ชุมชน และสังคม ทั่วรวมในที่สุด

สตรีกับปัญหาความรุนแรงและการทำทารุณกรรม

ความรุนแรงและการทำทารุณกรรมต่อสตรีนั้น เป็นอีกปัญหานึงในสังคมที่มีนานแล้ว นับได้ว่าเริ่มต้นตั้งแต่ประวัติศาสตร์ของมนุษย์ ที่รู้จักอยู่ร่วมกันเป็นสังคม สังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่และผู้ชายมีผลกระทบต่อสังคมมากกว่า โดยใช้กำลังทั้งปอกเปลื้องและกระทำรุนแรงต่อสตรี เช่น อุคกรา บุ่มบีน ศบด ในปัจจุบันปัญหานี้ได้รับการกระหนกจึงแทบทอนรับว่าเป็นปัญหาสังคมที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อขัดการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นที่ฐานที่สตรีพึงมีในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง เพราะการทำความรุนแรง และทำทารุณกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อผู้กระทำการต้องถูกทำร้ายร่างกาย แต่ต้องกระทนกระเทือนจิตใจ มีปัญหาต่อสุขภาพซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินชีวิตที่ไม่สามารถเป็นไปอย่างปกติได้

องค์กรสหประชาชาติ ภายใต้การทำงานของกองทุนเพื่อพัฒนาสตรีหรือ UNIFEM ได้พยายามชี้ให้เห็นว่าความรุนแรงต่อสตรีนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องภายในครอบครัว แต่ความรุนแรงและการทำทารุณกรรมต่อสตรีเป็นเรื่องที่ต้องได้รับความเอาใจใส่

และจัดการแก้ไขในระดับประเทศ เนื่องจากเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งในการสกัดกั้นผู้หญิงให้ไม่อาจพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพที่มี และไม่สามารถที่จะสร้างประโยชน์ หรือรับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย จะนั่นความรุนแรงและการทำทารุณกรรมต่อสตรี ซึ่งเป็นปัญหาที่มีส่วนเจ้ากัดการพัฒนาในระดับบุคคล สังคมและประเทศชาติ และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือผู้หญิงนั่นเอง (ดอร์เรน กอร์เนอร์, น.ป.ท., น.ป.ป.)

สังคมในปัจจุบัน แม้จะมีความเข้าใจและหันคิดต่อปัญหานี้ในทางเห็นใจเหือดผู้กระทำการร้ายก็ตาม แต่ก็ยังมีอีกจำนวนไม่น้อยที่มองเห็นว่าการกระทำความรุนแรงและการทำทารุณกรรม เช่น การทะเลาะกันที่สามีกระทำต่อภรรยาเป็นเรื่องปกติ เป็นภาวะที่คุณธรรม ข้างน่องว่าไม่เป็นปัญหา และเมื่อผู้หญิงทนไม่ไหว ต้องได้ตอบด้วยอาชญาลงขึ้นทำร้ายหรือฆ่าสามี ปัญหาที่จะอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป จึงกล่าวได้ว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นปัญหาที่แอบแฝงซ่อนเร้นอยู่ในสังคม อีกประการหนึ่งความรู้ความเข้าใจเรื่องความรุนแรงต่อสตรี นับว่าค่อนข้างจำกัด การรายงานและการบันทึกเมื่อมีกรณีการทำรุนแรง และทำทารุณกรรมเกิดขึ้นน้อย เมื่อจากส่วนใหญ่ถือเป็นเรื่องที่คงจะกันได้ระหว่างสามีภรรยา จะนั่นจึงขาดข้อมูลที่ขาดหาย ทั้งในส่วนของผู้ที่ถูกกระทำและผู้กระทำ รวมทั้งผลกระทบของความรุนแรงนั้น ปัญหานี้จึงกลายเป็นปัญหาสังคมที่ซับซ้อน และหากจะแก้ไข ก็ต้องมีมาตรการหลากหลายรูปแบบ

ที่ผ่านมาได้มีการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี ซึ่งอาจจำแนกได้ 3 ลักษณะดังนี้ (ดอร์เรน กอร์เนอร์, น.ป.ท., น.ป.ป.)

1. ความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว อันรวมถึงการทุบตีภรรยา การทรมานจิตใจ โดยสามี และการละเมินทางเพศต่อเด็กหญิงโดยสามาชิกในครอบครัว
2. ความรุนแรงต่อสตรีในชุมชนและที่สาธารณะ ซึ่งทำให้ผู้หญิงไม่สามารถที่จะใช้ที่สาธารณะได้ โดยเฉพาะในเวลากลางคืน
3. ความรุนแรงต่อสตรีในที่ทำงาน และการละเมิดทางเพศต่อผู้หญิง โดยผู้ชายซึ่งมีสถานภาพที่สูงกว่า เช่น นายจ้าง หัวหน้างาน หรือเพื่อนร่วมงาน

จากกระแสความสำคัญของสิทธิความเสมอภาคของผู้หญิงที่เผยแพร่ไป ทั้งในระดับประเทศและสังคมโลก ทำให้ปัญหานี้ได้รับความสนใจอย่างมาก ไม่ใช่แค่การอนามัย

ໄລກ ซึ่งได้จัดทำโครงการวิจัยชื่อว่า WHO Multi – Country Study on Violence against Women in Families โดยมีประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมงานวิจัย 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย บราซิล เปรู พิจิ และ ญี่ปุ่น ในส่วนของประเทศไทยนั้นดำเนินการโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาลัยมหิดล ร่วมกับบุคลนิธิศูนย์ภูมิ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2542 ใช้เวลาในการศึกษาประมาณ 2 ปี การศึกษาวิจัยนี้มุ่งที่จะหาขนาดของความรุนแรงในครอบครัว และศึกษาถึงผลกระทบของความรุนแรงต่อสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนั้นการศึกษาวิจัยดังกล่าวต้องการก้นหาปัญหา และคาดหวังที่จะสร้างหรือผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ชีวิตร่วมเป็นอยู่ของผู้หญิงที่ดีขึ้นด้วย สร้างความตระหนักรู้ในสิทธิของผู้หญิงที่มีเท่าเทียมชาญ ไม่ใช่สมบัติของสามี และหวังจะกระตุ้นความรู้สึกของสังคมให้เห็นถึงความทุกข์ที่ผู้หญิงต้องเผชิญอยู่ในชีวิตร่วมแต่งงานว่าเป็นปัญหาของสังคมที่ต้องแก้ไข (กฤดา อชาวนิจ ฤทธิ แลกพะ, 2542, หน้า 1–2)

ความรุนแรงต่อสตรี ได้รับการตระหนักรู้ในเวทีระดับโลกมากขึ้น เห็นได้จากการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ที่กุญแจในการแก้ไขความรุนแรงต่อสตรีในปี พ.ศ. 2536 ซึ่งเป็นผลสำคัญจากการรวมพลังขององค์กรผู้หญิงทั่วโลก ที่ประชุมลงมติยอมรับว่า ความรุนแรงต่อผู้หญิงที่เกิดขึ้นทั้งที่ส่วนตัวและในที่สาธารณะ ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เวทีสตรีไทย, 2539, หน้า 80)

ประเภทของความรุนแรง

นักสังคมศาสตร์มองว่าความรุนแรงแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. ความรุนแรงที่ม่องเห็นชัดเจน เป็นการใช้กำลัง ซึ่งเป็นความรุนแรงโดยตรง
2. ความรุนแรงที่มองเห็นไม่ชัด แต่นำไปสู่ความรุนแรงเช่นกันคือ ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง เช่น โครงสร้างเศรษฐกิจไทยก่อนจะเกิดวิกฤตเป็นโครงสร้างที่สร้างความแตกต่างอย่างมากระหว่างคนรวยกับคนจน
3. ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม เป็นความรุนแรงที่มองเห็นไม่ชัดเจนเดียวกับความรุนแรงเชิงโครงสร้าง กล่าวคือปัจจัยทางวัฒนธรรมนี้จะเกื้อหนุนให้ความรุนแรงบางอย่าง ค่างอยู่ ทำให้สังคมมองว่าความรุนแรงหลาຍอย่างเป็นเรื่องปกติธรรมชาติ เช่น องค์ประกอบเชิงวัฒนธรรมที่เชื่อว่า ผู้ชายมีความต้องการทางเพศที่ต้องระบายนอก ความเชื่อเช่นนี้ทำให้

เกิดการขยายบริการทางเพศ และธุรกิจทางเพศสามารถดำเนินอยู่ในสังคมได้จากอุดมคติของบ้านปัจจุบัน และคงต้องดำเนินอยู่ต่อไป มิฉะนั้นแล้วผู้หญิงต้องถูกบ่มเป็นเชิงมากขึ้น และคุณเห็นว่า แม้กูหมายเองใช้คำว่า ประมาณการที่ประเวณี ซึ่งมันช่วยปรบกให้หมดไม่ได้ หรืออย่างกรณีของการคุกคามทางเพศที่ผู้หญิงไทยต้องเผชิญมานาน ไม่ว่าจะในครอบครัวซึ่งควรจะเป็นที่ปลอดภัยที่สุด ในที่ทำงานซึ่งควรจะเป็นที่มีความน่าเชื่อถือ ก็ปรากฏการคุกคามทางเพศอยู่เสมอ

ฉะนั้นในการพิจารณาเรื่องความรุนแรงให้ลึกซึ้ง ต้องมองภาพโดยรวมของความรุนแรงทั้ง 3 ประเภท ข้างต้น จึงจะสามารถแสวงหาทางออกได้ ในเบื้องต้นที่จะกระทำได้โดยอาศัยกลไกของรัฐเข้าควบคุมจัดการคือ การใช้กฎหมาย เช่น กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี กูหมายขึ้นเป็นกระทำข้าราชการ แต่กูหมายที่นำมาใช้แก่ปัญหาความรุนแรงทางตรงนี้ก็จะไม่สอดคล้องกับกรอบความหมายที่คนในสังคมเชื่อ เช่น การเชื่อว่าผู้ชายมีความต้องการทางเพศที่ต้องระบายนอกจากทำให้สังคมไม่คิดที่จะทำให้โถกเมืองไป กูหมายต้องอุบัติพื้นฐานความเชื่อในเชิงวัฒนธรรมอิกหนึ่งซึ่งเป็นปัญหาโดยตัวของมันเอง นอกจากนั้นปัญหาความรุนแรงยังเชื่อมโยงกับแนวคิดที่ว่าด้วยความเป็นชาย การที่ผู้ชายจะรู้สึกเป็นชายได้ต้องมีกระบวนการที่เรียกว่า กระบวนการสร้างความเป็นอื่นให้กับผู้หญิง โดยเฉพาะการกันผู้หญิงออกไป อายุการเดินทางบ่อกันเดียว โถกเมืองการกันผู้ชายหลากอกน ไม่ได้เกิดจากความต้องการทางเพศอย่างเดียว แต่เป็นการแสดงอำนาจและสร้างความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันของผู้ชาย (ชลิตาภรณ์ สังสัมพันธ์, 2541, หน้า 76)

ลักษณะร่วมกันในความรุนแรงที่กระทำต่อสตรี

จากการกระทำความรุนแรงต่อสตรี นับตั้งแต่ความรุนแรงทางเพศ เช่น การบ่มเป็นเชิงหรือการทำร้ายทุบตีผู้หญิงในฐานะภรรยา สามารถสรุปข้อন่าสังเกตที่ดีอีกสักประวัติ หลักประการ ดังนี้ (กอบกุล อิงคุทานนท์, 2537, หน้า 12)

1. ความรุนแรงทางเพศ เป็นการเหตุการณ์ที่กระทำโดยผู้ชายจากทุกกลุ่มและทุกชนชั้นของสังคม ผู้ชายที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายชนชั้น เรือชาติ สามนาโค ที่อยู่ในบ่ายที่จะกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงทั้งสิ้น ด้วยเงื่อนไขหรือสถานการณ์อื่นๆ นานวัยให้

2. ความรุนแรงทางเพศ เป็นอาชญากรรมที่ได้รับการรายงานและเปิดเผยต่อสาธารณะน้อยที่สุด เพราะผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อ ไม่ว่าจะถูกพ่อหรือพี่เลี้ยงบังคับให้ร่วมประเวณีด้วย หรือถูกคนรักหรือสามีทำร้ายร่างกาย เมื่อจากความอับอายหรือไม่ต้องการตอบคำถามของตำรวจ และคนอื่นที่มีแนวโน้มจะลงโทษผู้หญิงว่าเป็นฝ่ายชั่วๆให้เกิดความรุนแรง

3. ความรุนแรงทางเพศ เป็นอาชญากรรมที่ได้รับการตัดสินใจลงโทษตราต่ำสุด หากคดีเรื่องของสามีกระชานเป็นเรื่องส่วนตัว ทำให้หมายความหรือตราไว้มักจะเกลี้ยกล่อมหรือชี้ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงล้มเลิกความดึงใจที่จะดำเนินคดี แม้จะดำเนินคดีก็มักจะรอคืน เพราะมักจะไม่มีหลักฐานนาเขินอันความผิด

4. เหี้ยของความรุนแรงทางเพศมักจะเป็นฝ่ายถูกดำเนินคดี ว่าเป็นฝ่ายชั่วๆให้เกิดการลวนลามหรือทุบตีผู้หญิง แทนที่ผู้ทำรุนแรงจะถูกดำเนินคดี

5. สังคมมักไม่ถือว่าความรุนแรงทางเพศเป็นเรื่องร้ายแรง ในสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจ มักถึงความเชื่อว่าความรุนแรงทางเพศเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อจากธรรมชาติของผู้ชายมีความต้องการทางเพศมากกว่าผู้หญิง ซึ่งต้องการปิดปิดอย่าง

6. ความรุนแรงทางเพศทุกประเภทไม่เกี่ยวกับเพศ สาเหตุหรือแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงทางเพศจะขึ้นช้อน แต่ไม่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางเพศโดยตรง แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ผู้ชายทำร้ายผู้หญิง อาจเป็นความต้องการที่จะแสดงอำนาจเหนือผู้หญิงตามค่านิยมที่ถูกอธิบายมากกว่า

สาเหตุของความรุนแรงและการทำทารุณกรรมต่อสถาบัน

ปัญหาของความรุนแรงและการกระทำทารุณกรรมต่อสถาบัน มีสาเหตุมาจากการปัจจัยทางประการเริ่มต้นแต่ปัจจัยระดับสังคม (ซึ่งเป็นผลมาจากการถูก奴化ของวัฒนธรรม) ครอบครัวจนกระทำทั้งระดับบุคคล ซึ่งเชื่อมโยงเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน (Watts C. et al, 1998, ปัจจัยในครอบครัว อาชวันิจฤกต, 2542, หน้า 2) ความรุนแรงเกิดขึ้นได้ทั้งในชุมชนเมืองและชนบท ทั้งคุณในสังคมระดับล่างและระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามโดยรวมแล้วสาเหตุของปัญหาอาจสรุปได้เป็นประเด็นดังๆ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้หนูงูที่ด้อยกว่าชาช เป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อผู้หนูงู ในสังคมมีค่านิยมซึ่งมาจากการถูกลงของวัฒนธรรมชาชเป็นใหญ่ ที่ผู้ชาชเป็นเพศที่แข็งแรง มีอำนาจ มองผู้หนูงูอยู่ในความอุดถ ก ครอบครัวของสามี ทำให้ผู้ชาชที่ใช้กำลังและความรุนแรงไม่ต้องรับโทษหรือมีความผิด

2. สังคมระดับชุมชนที่เห็นเรื่องการทะเลาะ และคนที่ภาระเป็นเรื่องธรรมชาต และชั้นชุมชนนั้นมีอัตราการว่างงานสูง มีปัญหาอาชญากรรมมาก โอกาสที่จะเกิดความรุนแรงในครอบครัวย่อมสูงกว่าชุมชนที่มีความสงบสุข จะนั้นชุมชนจะมีส่วนผลักดันให้เกิดความรุนแรงของปัญหาได้มากขึ้น เช่น ในชุมชนตั้งกล่าวจะมีปัญหาสามีติดเหล้า ติดยาเสพติด เมื่อ มีเรื่องขัดใจกับภาระที่จะใช้กำลังประทุนร้ายได้ง่าย อ้างว่าก็ตามชุมชนก็มีส่วนบันทึกปัญหานี้ได้เช่นกัน หากชุมชนไม่ยอมรับพฤติกรรมนั้น ทำให้บุคคลที่มีแนวโน้มจะใช้ความรุนแรงอาจขึ้นได้มากกว่าชุมชนที่เห็นเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติ (กฤทธา อาชวนิจกุล, 2542, หน้า 2)

3. ทัศนคติของชาชและหนูงูของที่เห็นพ้องกันว่า เรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หนูงูนั้นเป็นเรื่องที่ “สมควร” จะเกิดขึ้น เช่น ในการพิธีผู้หนูงูถูกฆ่าน หรือล่วงละเมิดทางเพศ โดยสรุปสาเหตุที่ของการกระทำรุนแรงนั้น เพราะการแต่งตัวที่ล่อแหลมแสดงพฤติกรรมไปในทางสมชอง หรือเพร่ำการไปอยู่คิดที่ผิดเวลา เป็นต้น

4. ตัวบทกฎหมายและการบังคับใช้ที่ไม่จริงจัง แม้ว่าการกระทำรุนแรงต่อผู้หนูงูจะเป็นเรื่องคิดกฎหมาย แต่เมื่อมีการแจ้งความเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี เอาผิดทางอาญา เช่น การตอบตีหารุพภาระ ก็มักจะได้รับการไก่ต่อกลีบให้รอนซ่อนความกัน เพราะถือเป็นเรื่องในครอบครัว เปรีบเป็นลึกลับพื้นที่ต้องกระบวนการกระทำการทั้งกันได้

5. ค่านิยมและแบบแผนการดำเนินชีวิตบางประการในสังคมไทย ได้เก็บขุนให้ความรุนแรงซึ่งคงมีอยู่ต่อไป เช่น ค่านิยมและวิถีการดำเนินชีวิตที่มองว่าการเสพสุราเป็นรูปแบบการพักผ่อนของผู้ชาชอย่างหนึ่ง หรือการชาชบริการทางเพศและธุรกิจทางเพศเป็นสิ่งที่จำเป็นอยู่กับสังคม และเป็นสิ่งที่ยอมรับในสังคม เป็นต้น

6. จากสาเหตุอื่น ๆ ที่เป็นเรื่องของปัจจัยบุคคลของผู้ชาช เช่น มีจิตใจคิดปักดิ ภาวะสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ผู้ชาชคนนั้นได้รับความรุนแรงมาก่อนในวัยเด็ก เมื่อโคลนึงแสดงออกกับผู้หนูงูที่อ่อนแอกว่า

7. ปัจจัยร่วมที่ทำให้เกิดความรุนแรงในสังคมไทย ปกติคู่สมรสมักจะมีความกระ Ire ใจญาติสู่ใหญ่ที่อยู่ร่วมบ้าน แต่เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีความเป็นอยู่แบบตะวันตกที่ต้องมีการแยกครอบครัวไปอยู่กันของคู่หูหกหลังจากแต่งงาน จึงไม่มีพ่อแม่ ญาติสู่ใหญ่ให้เกรงใจ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นซึ่งเป็นเรื่องง่ายที่คู่ชายนะใช้กำลังทำร้ายคู่หูยัง

แนวทางการแก้ไข

ความรุนแรงต่อศตรีเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและซ่อนอยู่ในสังคมไทย ทั้งจากระดับนโยบายและกลไกในระดับชุมชน ซึ่งแม้จะมีกฎหมายที่ก่อตัวอิงการละเมิดสิทธิและลงโทษแก่ผู้ที่กระทำการรุนแรงต่อคู่หูยัง แต่ในทางปฏิบัติคู่หูยังที่ถูกกระทำรุนแรง ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างจริงจัง ฉะนั้น เพื่อให้ปัญหาความรุนแรงต่อศตรีได้รับการแก้ไข ควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. เปิดช่องทางการอบรมและเตือนภัย โดยสร้างจิตสำนึกว่าชายและหญิงมีความเห็นเดียวกัน สอนและปฏิบัติคือสูตรชาญและถูกต้องให้เหมือนกัน

2. ยกสถานภาพศตรีให้สูงขึ้น โดยให้โอกาสทางด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาตนอยู่ในด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ เพื่อให้สังคมยอมรับว่าศตรีนั้นเป็นพลเมืองที่ไม่ด้อยไปกว่าคู่ชายนะ

3. เพย์พร์และสร้างความเข้าใจอย่างจริงจังก็ว่างข้างว่าความรุนแรงต่อศตรี ไม่ร้ายในรูปแบบใดไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความสวัสดิภาพของกลุ่มคนโดยเฉพาะคู่หูยัง

4. ร่างกฎหมายที่สามารถให้ความคุ้มครองแก่คู่หูยัง และในขณะเดียวกันต้องกระตุ้นและเร่งเร้าให้เจ้าหน้าที่คู่ที่เกี่ยวข้องได้กระหนนกถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และเป็นธรรมแก่คู่หูยัง เมื่อได้รับการถ่วงดึงเม็ดสิทธิพื้นฐาน

5. กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางของศตรี และรัฐต้องมีเป็นหน้าที่นำแนวทางจากแผนปฏิบัติการนี้มาสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและต่อสู้กับปัญหาความรุนแรงต่อศตรีในสังคมไทย ซึ่งประเด็นที่สำคัญคือการดำเนินการมีดังนี้ (แผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดแห่งศตรี การประชุมระดับโภคภารกิจเรื่องศตรี ครั้งที่ 4 พฤศจิกายน)

- พัฒนาโครงการและกระบวนการให้การศึกษา และยกระดับคุณภาพนักเรียน ให้ความรุนแรงต่อสตรีจัดเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่ง และเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของสตรี

- ให้มีบ้านพักและการบรรเทาทุกข์แก่สตรีที่ได้รับความรุนแรง รวมทั้งบริการทางการแพทย์ ค่าปรึกษาด้านจิตวิทยา ตลอดจนความช่วยเหลือที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้สามารถเลี้ยงดูตนเองได้

- รัฐควรจัดให้มีการศึกษาภาพรวมของปัญหาความรุนแรงต่อสตรี เมื่อจากขาดข้อมูลทางสถิติที่มีการจำแนกรายละเอียด ทำให้ยากที่จะกำหนดโครงการและการดำเนินการเปลี่ยนแปลง

- จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอจัดการจัดความรุนแรงต่อสตรี และทรัพยากรในชุมชน เพื่อใช้ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดความรุนแรงต่อสตรี

- ให้มีมาตรการและโครงการที่เพิ่มความรู้ ความเข้าใจต่อสถานะและกลไกของความรุนแรง ให้แก่ผู้ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานโดยบานยาน

- ยกระดับคุณภาพนักเรียนที่มีความรุนแรงในเรื่องความรับผิดชอบ ที่จะส่งเสริมภาคลักษณะของสตรีและบุรุษที่ต่างออกไปจากแบบแผนเดิม ๆ รวมทั้งจัดรูปแบบการนำเสนอของสื่อมวลชนที่นำไปสู่ความรุนแรง

- จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อดำเนินงานขั้นตอนการดำเนินการ โดยการหุ้นส่วนสิทธิของสตรีและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้มาตรการทางกฎหมายของไทยผู้กระทำการ

6. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มองค์กร ที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสตรีให้มีประสิทธิภาพ กว้างขวาง และทั่วถึง โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มองค์กรตั้งกว่า 200 องค์กร

องค์กรที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสตรีกว่า 200 องค์กรตั้งกล่าวสามารถแบ่งตามแนวกิจกรรมได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กลุ่มหรือองค์กรที่ต่อสู้ในประเด็นทางกฎหมาย เช่น สมาคมบัณฑิต สตรีทางกฎหมาย ซึ่งได้ต่อสู้เพื่อแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยกฎหมายครอบครัว ที่ไม่ได้เป็นสมรส การท่านนิติกรรมตลอดจนการหย่าและการเลี้ยงดูบุตร

2. กอุ่น หรือ องค์กร ที่ดำเนินกิจกรรมทางด้านพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของศตวรรษ เช่น ตามความต่างหูมานะด้านภาคเศรษฐกิจ ตามความตู้น้ำเพื่อประโยชน์แห่งประเทศไทย ฯลฯ ประเด็นของการพัฒนา คือ การพัฒนาอาชีพและการพัฒนารายได้ศตวรรษ การพัฒนานักการเมือง ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชนศตวรรษ

3. กอุ่นหรือองค์กรที่ต่อสู้ในประเด็นทางการเมือง เช่น มูลนิธิผู้หญิง มูลนิธิเพื่อนหญิงกอุ่นเอ็มเพาเวอร์ ประเด็นที่ต่อสู้ คือ ศิทธิการทำแท้ง ศิทธิการเลือกใช้นามสกุลของศตวรรษที่แต่งงานแล้ว ศิทธิการเป็นโสดเกตติ ศิทธิการลากคลอด 90 วัน โดยได้รับค่าห้าง

ผลกระทบของความรุนแรง

การกระทำรุนแรงและทำรุณกรรมต่อศตวรรษ มีผลกระทบต่อร่างกายจิตใจและการดำเนินชีวิตในสังคมหลากหลายประการ ดังประเด็นดังไปนี้

1. ทางด้านร่างกาย

ผลกระทบรุนแรงที่สุดคือ ทางด้านร่างกาย ทำให้ผู้หญิงอาจถึงขั้นเสียชีวิต ด้วยอาการบาดเจ็บ หรือการฆ่าตัวตาย โดยเฉพาะไม่เจ็บนา สำหรับอาการบาดเจ็บนั้นอาจเริ่มจากการฟอกซ้ำไปจนถึงขั้นรุนแรงจนพิการ ในการพิที่ผู้หญิงถูกบุนชินก์น้ำไปสู่การตั้งครรภ์ใน พึ่งประสงค์ และน้ำไปสู่การทำแท้ง หรือเกิดการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ที่ร้ายแรง คือ โรคเอ็คซ์ จากเชื้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ พบว่าผู้หญิงที่ถูกบุนชิน 1 ใน 10 ราย ติดโรคเพศสัมพันธ์จากการถูกบุนชิน

2. ทางด้านจิตใจ

จากผลกระทบทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะกรณีที่ผู้หญิงถูกบุนชินและได้รับการทำรุณกรรมทางเพศ จิตใจจะได้รับความกดดันเกิดความทุกข์จนภาวะอารมณ์น้าไปสู่การตัดสินใจฆ่าตัวตาย โดยคิดว่าเป็นการยุติปัญหา ดังรายงานขององค์กรอนามัยโลกปี 2539 ในเรื่องความรุนแรงในครอบครัวว่า ผู้หญิงจะพบกับความรุนแรงในทุกช่วงอายุ ทั้งความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ และมีผลต่อการสูญเสียชีวิต สูญเสียความเรื่องนั้นรวมทั้งการฆ่าตัวตาย กรณีที่ถูกบุนชินแล้วติดเชื้ออเอ็คซ์ หญิงที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงนี้ แนวโน้มฆ่าตัวมากกว่าหญิงปกติถึง 12 เท่า (พิมวัลล อุณุมงคล, 2541, หน้า 77) นอกจากนั้นผลกระทบด้านจิตใจอีกประการหนึ่งคือ ปัญหาสุขภาพจิตแปรปรวน ซึ่งควร

กระบวนการร่วม ท้อแท้ เกรียด ลุกเสียความมั่นใจในตนเอง เหราะกิดว่าสังคมไม่ยอมรับ สู้หอยู่ที่เช่นนี้ ทึ้งที่เป็นเหตุแห่งความรุนแรงก็ตาม

3. ทางค้านสังคม

ผลกระทบทั้งทางค้านร่างกายและจิตใจที่เกิดขึ้นกับสู้หอยู่นี้ จะส่งผล เชื่อมโยงไปถึงสูก บุคลครอบครัว และสังคมของสู้หอยู่นั้น ถือสู้หอยู่จะรู้สึกผิดและอับอาย แปลงแยกตนเองออกจากสังคม สูกขาดของหอยู่ที่ถูกกระทำรุนแรงจะมีแนวโน้มที่จะเป็น สู้กระทำรุนแรงในที่สุด ถ้ายังเป็นวงจรแห่งความช้ำร้ายไม่สิ้นสุด (พิมพ์วัลล์ บุญคงกล, 2541, หน้า 78) นอกจากนั้นในที่สุด ก็ถ้ายังเป็นปัญหาสังคมเรื่องรัง ดังด้าวย่างที่ว่าสู้หอยู่ จำนวนไม่น้อยได้รับการรุนแรงทางร่างกายและจิตใจเข้า ๆ เป็นเวลานาน อาจจะแก้ปัญหาโดย การใช้ความรุนแรงตอบโต้เมื่อถึงที่สุด โดยสามารถแก้ความดาย สู้หอยู่ก็จะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ขาดคนที่จะเดือดร้อนอีกด่อไป ถ้ายังเป็นปัญหาสังคมอย่างกันตามมาไม่สิ้นสุด

จะนั้นโดยสรุปแล้วปัญหาการกระทำการรุนแรง และทางรุณกรรมต่อศตรีที่เกิดขึ้น ในสังคมนานา民族 และซึ่งคงค้านนิโนอยู่ต่อไปภายใต้ค่านิยมที่สะท้อนวัฒนธรรมแห่งปีศาจไป ไทย สู้หอยู่ทึ้งในสังคมเมืองและชนบทต้องประสบกับความรุนแรงในหลายรูปแบบ ทั้งทาง ร่างกาย เช่น การถูกทุบตี บังคับบุ่นบิน เป็นต้น ทางจิตใจ เช่น ให้รับความกดดันจากค่านิยม ประเพณีที่สู้ชาญมีอำนาจเหนือและกดซี่ ปิดกัน เป็นต้น และอุ่นเหมือนในปัจจุบันนี้ความ รุนแรงต่อสู้หอยู่จะปรากฏมากขึ้นในกระแสของสังคมแบบทุนนิยม เช่น การบังคับขาย บริการทางเพศ สู้หอยู่ถูกทำให้เป็นสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ชาย หรือ ในที่ทำงานที่สู้หอยู่จำนวนมากต้องประสบปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ ทั้งโดยค่าจ้าง สายตา และการกระทำการทางเพศเพื่อร่วมงาน และเข้ามาของผู้ชายที่หาประโยชน์ทางเพศ ปัญหา ดังกล่าวถือว่าเป็นความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศศิ ดังนั้นเพื่อให้ปัญหาดังกล่าวจัดการได้รับบรรเทาเบาบาง และได้รับการแก้ไขดังที่ได้เสนอไว้ แล้วข้างต้น เพื่อให้ศตรีเป็นทรัพยากร่มมีคุณค่าและมีความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ

ศศิกับปัญหาการขยายตัวทางเพศ

การขยายตัวทางเพศของศศิในสังคมไทย เป็นปัญหาที่ได้รับการกล่าวถึง และ วิพากษ์วิจารณ์กันในหมู่นักวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยขอมาในรูปของการ

อภิปราย การประชุม การเขียนบทความ และแม้กระถั่งการวิจัย เพื่อมุ่งหวังว่าจะนำเสนอไปสู่การแก้ไขปัจจัย และลดความรุนแรง แต่เท่าที่ผ่านมากล่าวได้ว่าการเขียนบริการทางเพศเป็นปัญหาที่ซับซ้อนอยู่ในสังคมไทย แม้ในปัจจุบันซึ่งกำลังพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่อีกด้านก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีข้อเดิมในธุรกิจขายบริการทางเพศ หรือการค้าประเวณีนั่งเอง ซึ่งไปกว่านั้นก็มีอนุญาติให้ขายของชำร่วย เช่น ยาสูบ บุหรี่ ฯลฯ ไปจนถึงอาชญากรรมทางเพศ เช่น หื่น ในลักษณะของธุรกิจแอบแฝง และผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศเป็นไปโดยสมัครใจ หรือไม่ได้ถูกบังคับ

รัฐบาลในหลายประเทศมีความเห็นว่า ปัญหาการขายบริการทางเพศควรได้รับการเอาใจใส่เป็นอย่างมาก และหารือป้องกันและปราบให้หมดไปจากสังคม แต่ในขณะเดียวกัน ในอีกหลายประเทศก็ยอมรับว่าควรปล่อยให้มีการบริการทางเพศ แต่ใช้วิธีการจำกัดขอบเขต และปรับเปลี่ยนแบบออกไป ฉะนั้นด้วยเหตุนี้ ประการหนึ่งจึงปรากฏมีสถานบริการประเภทแอบแฝงเกิดขึ้นมากนัก เช่น อาบอบนวด บาร์ ในตึกลับ ที่ออกเหลาเจ็บ ผับ คาราโอเกะ เป็นต้น โดยที่เบื้องหลังของผู้ที่บริการที่ทำงานในสถานที่เหล่านี้มักจะพร้อมที่จะให้บริการความสำราญทางเพศแก่ผู้มาบริการ หรือผู้ชายที่มาที่บุชิงกีดิ อุปแบบหนึ่งของการค้าประเวณีนั่นเอง การค้าประเวณีแบบแอบแฝงเช่นนี้จึงนับวันจะแพร่หลายมากขึ้น จนยากที่จะควบคุมได้ทั่วถึง

หากพิจารณาจากกรอบ หรือแนวคิดทางทฤษฎีการหน้าที่นิยมที่เสนอไว้โดย เมอร์ตัน (Merton, 1976, ถอดใน แน่น้อย ปัญจพรรศ. ม.ป.ป. หน้า 26) สรุปว่า การค้าประเวณีเป็นกิจกรรมที่ทำหน้าที่ (functional) ให้สังคมดำรงอยู่ได้ กล่าวคือ โภคภัณฑ์บริการสถาบันครอบครัวไว้ได้ และในสังคมที่ขาดอัตลักษณ์ความบริสุทธิ์ของศตวรรษเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ ประการหนึ่งที่จะสนับสนุน โภคภัณฑ์จึงมักถูกมองว่ามีส่วนช่วยรักษาบรรทัดฐานเรื่องความบริสุทธิ์ของผู้หญิงอีก ด้วยการให้ขายมารับบริการทางเพศจากคนโดยมีรางวัลเป็นสิ่งแลกเปลี่ยนและมักถือกันว่าการให้บริการทางเพศในลักษณะนี้ ช่วยให้ขายได้แสดงออกทางความร่มรื่นในลักษณะที่จำกัดความรับผิดชอบ ไม่เหมือนกับการเก็บพาราเติมและการสนับสนุน การให้บริการทางเพศจึงไม่มีชื่ออยู่มัดใจ แต่เกินไปกว่าค่าตอบแทนโภคภัณฑ์ ดังนั้น การมองว่า โภคภัณฑ์เป็นปรากฏการณ์ปกติของสังคม จึงเป็นการมองในเชิงโครงสร้างหน้าที่นิยมซึ่งเห็นว่า

การค้าประเวณีเป็นเสมือน “ความชั่วร้ายที่จำเป็น” หรือ “necessary evil” อ้างหนึ่งที่ไม่อายหลีกเลี่ยงได้

พัฒนาการของกระบวนการนิการทางเพศ

โภเกษในประเทศไทยมีมาแต่ติดโคลเชื่อกันว่า เป็นแบบอย่างที่เอามาจากต่างประเทศ รวมทั้งติดมา跟着ระบบภาษาที่ให้บริการทางเพศกันยังเงิน แม้ว่าในสมัยรัชกาลที่ 5 จะมีการเลิกทาส แต่ไทยก็ยังคงมีโภเกษแบบสมัครใจ ต่อมา มีการตั้งสำนักโภเกษขึ้น แต่ไม่มีการควบคุม จนกระทั่งภายหลังมีพระราชบัดเนื่องจาก การค้าประเวณีเพิ่มขึ้น รัชกาลที่ 5 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรากฎหมายขึ้นคือ พระราชบัญญัติป้องกันสัญชา稻谷 R.S. 127 มาใช้ควบคุมโภเกษและ การค้าประเวณี โดยจะใช้เฉพาะในกรุงเทพฯ และหัวเมือง บางแห่งเท่านั้น ต่อมาในรัชกาลที่ 6 เนื่องจากโภเกษมีซุกซุน จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติในทุกมณฑลทั่วราชอาณาจักร ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของการจดทะเบียนสำนักโภเกษในประเทศไทยเป็นครั้งแรก (ปฏิรูปการธุรกิจ, 2534. หน้า 31)

ในปี พ.ศ. 2480 เนื่องจาก การควบคุมการจดทะเบียนโภเกษทำได้ไม่ทั่วถึง รัฐบาล จึงได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณายกเลิกการจดทะเบียนดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสหประชาชาติ ในปี พ.ศ. 2485 กระทรวงสาธารณสุขได้ตั้ง คณะกรรมการตรวจและควบคุมโภเกษขึ้น ได้มีการร่างกฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อแก้ไขกฎหมายโภเกษ และควบคุมกิจกรรมโภเกษ แต่ก็ไม่ได้ประกาศใช้เนื่องจากเกิดห怆กรณ์โภเกษครั้งที่สอง (ปฏิรูปการธุรกิจ, 2534. หน้า 31)

ต่อมาสหประชาชาติได้ลงมติรับอนุสัญญา ฉบับลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2492 เพื่อเรียกร้องให้ร่วมมือกันปราบปรามการค้าหนู แต่เดิมร่วมกับป้องกันโภเกษด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้นก็ได้มีคำสั่งห้ามจดทะเบียนโภเกษและสำนักโภเกษเพิ่มเติม แต่ไม่ได้ลงนามในอนุสัญญาตามสหประชาชาติ เพราะด้วยลงนามต้องเลิกการมีโภเกษใน 90 วัน ซึ่งนับจากข้อตกลงไม่ได้ว่าจะเอาอย่างไร เพราะจำนวนโภเกษและสำนักโภเกษขณะนี้มีอยู่เป็นจำนวนมากคือ ในปี พ.ศ. 2492 มีสำนักโภเกษที่จดทะเบียนในกรุงเทพฯ และชนบุรี 99 สำนัก มีจำนวนโภเกษจดทะเบียน 871 คน (ปฏิรูปการธุรกิจ, 2534. หน้า 32)

ในปี พ.ศ. 2499 รัฐบาลได้มีมติให้เลิกโสเกฟิโดยเด็ดขาด และได้ร่างกฎหมายชื่นฉันบันหนึ่งเรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติห้ามการค้าประเวณี” ใช้วันพิจารณาตั้ง 2 ปี ที่ไม่ได้นานกว่า 2 ปี ในปี พ.ศ. 2503 ได้มียกเว้นกฎหมายชื่นฉันบันหนึ่งเรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติปามการค้าประเวณี” ซึ่งได้ผ่านมติของสภาผู้แทนราษฎร และมีผลบังคับใช้จนทุกวันนี้ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าเจตนาหมายของกฎหมายฉบับนี้เป็นเพียง “การปราน” ในใจ “การปราน” แม้ว่าการค้าประเวณีจะเป็นเรื่องคิดกฎหมาย และมีโทษทางอาญาด้วย

ทราบจนปัจจุบันนี้โสเกฟิ หรือการขายบริการทางเพศที่ข้องอยู่กับสังคมไทยมาโดยตลอดและเพิ่มจำนวนสูงขึ้น แม้ในทางทฤษฎีจะเป็นสิ่งขัดต่อศีลธรรม และบรรทัดฐานที่ถูกต้อง แต่ในทางปฏิบัติยังเป็นความต้องการของกลุ่มคนจำนวนมาก ทั้งที่เป็นผู้ซื้อบริการผู้ขายบริการค้าประโภคการในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพราะเป็นธุรกิจที่ทำเงินรายได้มหาศาล และกลุ่มผู้ซื้อบริการก็เต็มใจจ่ายเงินเพื่อแลกเปลี่ยนกับความสุขทางเพศเป็นสิ่งตอบแทน จากตัวเลขอย่างไม่เป็นทางการในปัจจุบันนี้ โสเกฟิในประเทศไทยมีประมาณ 500,000 – 8000,000 คน โดยที่รูปแบบของการขายบริการทางเพศจะข่อนเร้นภายใต้บริการ และธุรกิจเริงรมย์หลาຍูปแบบ (ปฏิรูปกรณ์ธุรกิจ, 2534. หน้า 33)

เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ธุรกิจขายบริการทางเพศมีอยู่มากน้อยหลายแห่ง ประเภทของสถานบริการต่าง ๆ ที่เป็นรูปแบบของแพง ได้แก่ ไนท์คลับ บาร์เบียร์ บาร์โซ ไก่ตีต ไก่เชก ร้านอาหาร คาเฟ่ คัน ตีอกเทลเดลันฯ โรงแรมน้ำชา อาบอบนวด นวดแผนโบราณ โรงแรม ร้านเสริมสวย ร้านตัดผม カラオケ เมมเบอร์คลับ (สมบัติ แทนประเสริฐฯ, 2534 หน้า 3 ; ฉัตรสุมาลย์ กนิลสิงห์, 2534. หน้า 30) ความเพื่องฟุ่งของการขายบริการทางเพศนี้ ในทางหนึ่งก็สัมพันธ์กับการจัดหาผู้หญิงเข้าสู่วงจรของกระบวนการบริการทางเพศ เพราะเมื่อสถานที่ให้บริการทางเพศเออนแพงเพิ่มจำนวนขึ้น ย่อมแสดงว่าอุปสงค์ในด้านนี้ได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการลงทุนในการดึงกล้าวนมากขึ้น (จิราลักษณ์ วงศิริมั่น, 2535. หน้า 211)

รูปแบบของการขายบริการทางเพศ ได้พัฒนาไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จากรูปแบบดั้งเดิมคือ ซ่องซึ่งเป็นสถานบริการทางเพศโดยตรงซึ่งเป็นเรื่องคิดกฎหมาย ก็ได้ปรับเปลี่ยนไปเป็นธุรกิจของสถานเริงรมย์ต่าง ๆ โดยเบื้องหลังมีบริการทางเพศควบคู่

ไปอย่างเป็นถ้าเป็นสัน และในปัจจุบันบริการทางเพศดังกล่าวได้ก้าวเข้าสู่การบริการในรูปแบบของสังคมมีระดับ อ่อนช่าน เมื่อสามสิ่งบรรจบกัน ในที่คลับขัดเป็นแหล่งเริงรมย์ ขายบริการระดับสูง มีผู้หญิงบริการเรียกว่า “พาร์เพนอร์” (partner) ต่อมาช่วงสังคมเวิช ศูนย์มีภาพรวมเมริกัน (หรือจีไอ) เจ้ามาพร้อมกับเงินตรา ความบันเทิงเริงรมย์หลากหลายรูปแบบ ได้จัดขึ้นสนองความต้องการของทุกคนเหล่านี้ และสอดคล้องกับกระแสวัฒนธรรมตะวันตก ที่หลังให้ผลลัพธ์ในสังคมไทย สิ่งที่ปรากฏในเวลาหนึ่นและหลังหนึ่งอื่นในสังคมทุกวันนี้ก็คือ สถานเริงรมย์ประเภทอาบอบนุ่มนพะรูบูรีตัดใหม่ และดิสโก้迪สโก้ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามายืนหนาทแทบทุกในที่คลับ จนกรอบจังหวัดขึ้นชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นล่าง ในที่สุด (มาเลิสสัคกเลิน, 2532. หน้า 68)

หลัง 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง ทั่วประเทศ ต่อกรุ่นชนชั้นนำทุนเดิม สังคมมีโอกาสเปลี่ยนกันโดยเสรีมากขึ้น เกิดชนชั้นกลางระดับสูง และเศรษฐีใหม่มากขึ้น เกิดมีต่อเกลอกลางที่เพื่อสนองความต้องการในช่วงปี 2517 – 2518 เป็นต้นมาความถูกนำไปกับ “อาบอบนุ่ม” จากความสำเร็จของสถานเริงรมย์ดังกล่าวได้ดึงดูดให้นักธุรกิจหันมาลงทุนด้วยเงินมหาศาล ซึ่งทำให้สถานเริงรมย์ดังกล่าวเกิดขึ้นตามมาอีกมากมาย (มาเลิสสัคกเลิน, 2532 หน้า 68)

ฉะนั้นไม่ว่าจะในที่คลับ เลานจ์ ผับ คาราโอเกะ หรือเนมเบอร์คลับ จึงเป็นการพัฒนารูปแบบสถานเริงรมย์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบของการขายบริการทางเพศจากอดีตจนถึงปัจจุบันพัฒนาไปเป็น 3 แบบ คือ แบบพื้นฐาน หรือแบบที่เปิดเผยโดยตรง ได้แก่ พวกรื่นไทยในสำนักโสเภณีหรือช่อง อุตุเดือน โรงเรน พวกรีรีคหรือตามสถานที่สาธารณะ แบบที่สองเป็นพวกรีรีคที่แอบแฝงความลับในบริการ หรือสถานเริงรมย์ต่างๆ และแบบที่สามเป็นแบบอิสระหรือแบบพิเศษ เช่น เมียช่า นางหาง ไทรศัพท์ นักเรียน นักศึกษา และพวกรีรีคเดินทางไปขายบริการทางเพศในต่างประเทศ (สำเริง แสงชื่อ และ สมชัย จิรารักษ์วัฒน์, 2527 หน้า 42 ; น้อยนภา ศินธุบศิริ, 2530. หน้า 5)

ผู้หญิงในฐานะสินค้าทางเพศ

ขณะที่สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาวะของความทันสมัย (modernization) ตามรูปแบบแนวทั่วไปที่พัฒนาประเทศตามแบบอย่างตะวันตก สังคมไทยได้กระตุ้นให้คนมีความ

ต้องการทางวัดอุนิยมมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานค่านิยมในสังคมมากหมาย การที่เข้า เติร์ในสถานเริงรมย์ที่ขอบแห่งด้วยการขายบริการทางเพศ ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะนอกจากจะเป็นการตอบสนองความต้องการทางเพศโดยตรงแล้ว ยังช่วยผ่อนคลาย ความเครียดที่เกิดจากการประจำอยู่บ้าน หรือการดำเนินธุรกิจประจำวันอีกด้วย ผู้ดำเนินธุรกิจ (agent) การขายบริการประเภทนี้พัฒนาไป远ใน ในการบริการมาใช้เพื่อดึงดูดใจ ผู้ใช้บริการ ด้วยข้อดี 1) มีการเอาโถเก็บไว้ต่ออาชญากรรม ไม่สนใจความต้องการทางเพศของ ชาย 2) มีการเน้นหญิงที่ยังบริสุทธิ์น่าเชื่อในท่านอย่าง “เป็นบริสุทธิ์” ทำให้ชายเกิด ความรู้สึกสนองความเป็นชายชาติที่ได้หญิงที่ยังไม่เคยเสียด้วย ซึ่งความหมายแห่งเรื่องคือ ชาย กันนั้นได้มีเพศสัมพันธ์กับคนเดียวเอง 3) มีการเน้นความรู้สึกของชายผู้ที่เขาว่าสามารถมี เพศสัมพันธ์กับหญิงที่มีการศึกษาดูง ในรูปของการจัดเที่ยว ตามโฆษณาในหนังสือพิมพ์ทั่วไป หรือจัดเป็นสถานะระดับสูงที่เรียกว่า เอสกอร์ต (escort) หรือ เพื่อนเที่ยว (ซึ่งเป็นการขาย บริการทางเพศให้กับบุคคลระดับนักธุรกิจและผู้บริหาร ผู้หญิงที่ให้บริการประเภทนี้นอกจาก จะสวยและมีบุคลิกดีแล้ว และยังต้องมีความรู้ความสามารถพอสมควร ธุรกิจเอสกอร์ตพัฒนา มาจากงานทางไทรคัพ) ทั้งนี้ เพราะฝ่ายค้านนิยมธุรกิจได้รับเอกสารความเชื่อถ้วนของชายผู้ ที่เขามาใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะในประเด็นที่ชายผู้ที่เขามักเข้าใจว่าโถเก็บไว้โดยทั่วไปต้องเป็น หญิงชนบทยากจน ซึ่งหาได้ง่ายและราคาไม่แพง สำหรับชายผู้ที่เข้าที่มีรสนิยมสูงที่ต้องการมี เพศสัมพันธ์กับหญิงที่มีการศึกษาดูงบ้างเพื่อตอบสนองความเชื่อ และความภาคภูมิใจในความ เป็นชายชาติของตน ดังนั้นถ้ามีการโฆษณาว่ามีหญิงบริการที่เป็นนิสิตนักศึกษา หรือนักเรียน อารีวาด้วยก็จะมีลูกค้าที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงเหล่านี้มาใช้บริการ ซึ่งในระยะหลัง ราคาถูกไม่แพงจนเกินไป (รัตนา ธนาพรสังสุกธี, 2529, หน้า 66)

ดังนั้นจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าผู้หญิงที่อยู่ในธุรกิจการขายบริการทาง เพศนั้นได้ขยายวงกว้างออกไปสู่ผู้ที่มีการศึกษา และไม่ใช่เป็นการลูกปืนบังคับอีกด้วย และ นับวันจะเป็นที่ยอมรับกันมากขึ้นว่าปราบปรามการณ์เช่นนี้มีอยู่ในสังคมไทยมากขึ้นทุกที่ ดังจะ เห็นได้จากบทความในหนังสือพิมพ์ต่างๆ ซึ่งจะขออภัยด้วยถ้าความบางส่วนมาเป็นเครื่อง ขึ้นอันดังนี้

จากบทความเรื่อง “เจ้าเบื้องหลังนักศึกษาสาวค้าสาว” ของผู้เขียนนามปากกา โนเบน ได้กล่าวถึงสาวในระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวะไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ที่ขาย

บริการทางเพศโดยทำเป็นอิสระทั้งโดยผ่านคนกลาง (หน้าม้า) และไม่ผ่าน (ในเนน
(นามแฝง) 2532. หน้า 11)

จากบทความเรื่อง “นาดีสตัคกี้บ” ในหนังสือผู้จัดการรายสับคาดห์เจียนไว้ว่า “เดือนนี้มีนักเรียนที่แต่งเครื่องแบบหาเงินกันเขอะนะ นักศึกษาตามมหาวิทยาลัยก็เหมือนกัน เป็นสังคมที่น่ากลัวที่เดียว...” (นาดีสตัคกี้บ, 2532. หน้า 67)

ความสอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่มีศศรีที่มีการศึกษาบางส่วน ได้หันมาใช้อาชีพ การขายบริการทางเพศได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการเจริญเติบโตของระบบทุนนิยมซึ่งก่อนในสังคมที่มีแนวโน้มที่จะมีค่านิยมทางด้านวัฒนธรรม นอกจากนั้น ความรักสวาร์กงาน สินค้าค่าง ๆ จึงถูกผลิตขึ้นเพื่อตอบสนองวัยรุ่น ความต้องการของ การแต่งกายตามแฟชั่น นอกจากนั้น การเจริญเติบโตของในทักษลัน คิตไอกิเซก ซึ่งต่อมาพัฒนามาเป็นผู้ต้องกีฬาเด่น และในปัจจุบันกี.คือ カラトイเกะ เหล่านี้ ส่วนมีส่วนอื่นให้ผู้หญิงในเมืองจะก้าวเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศสมัครใจโดยลักษณะการบริการจะเป็นการแอบแฝงในธุรกิจเริงรมย์มาก ขึ้นนั่นเอง

สาเหตุของการค้า娼อย่างการขายบริการทางเพศ

ดังนั้น อาชีพขายบริการทางเพศในปัจจุบันจึงไม่ใช่ก้าดอยู่ที่ก่อตุ้นผู้หญิงถูกหลอกลวง ให้การศึกษาดังที่ก่อน หรือหากจนเท่านั้น จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าเงื่อนไขใดที่มีส่วนส่งเสริมให้เกิดสถานการณ์เช่นนี้ เงื่อนไขที่น่าจะมีขึ้นมาอธิบายได้ในที่นี้ก็คือ การเน้นพัฒนาประเทศไปในรูปแบบบริโภคนิยม การนิยมวัตถุและความทุ่งเพ้อ นโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาล และระบบทุนนิยม (กรรมการกิจกรรมศศรีและเขาวชนสถาปัตยกรรมภูมิฐาน, 2532.)

ประเด็นแรกเกี่ยวกับค่านิยมแบบบริโภคนิยม การนิยมวัตถุและความทุ่งเพ้อทำให้ผู้หญิงเกิดค่านิยมทางวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่สะท้อนถึงความหลากหลายและฟุ่มเฟือย เงินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะจัดซื้อทรัพย์สินวัตถุมาครอบครอง จึงเห็นว่าอาชีพนี้ทำรายได้ดีและไม่ต้องทำงานหนัก วัฒนธรรมบริโภคนิยมนี้ได้แพร่หลายสู่สังคมได้อย่างรวดเร็ว โดยผ่านทางสื่อมวลชน ซึ่งทำหน้าที่สื่อสารถ่ายทอดทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทำให้คนค่อย ๆ ชินขึ้นในความทุ่งเพ้อ และไขว่คว้าวัตถุนิยมในสักใหม่

แม้ว่าความต่างไว้ขาดแคลนในสังคมไทยจะลดลงไปบ้างแล้วในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา แต่ความเจริญทางวัฒนธรรมที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้น ถ้ายังเป็นตัวเร่งให้เกิดความต้องการเงิน ชีวิตที่สะดวกสบาย จึงทำให้ผู้บริโภค มีความต้องการอย่างไม่หยุดยั้ง สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย ในยุคก้าวสั้นจะเป็นประเทศไทยส่วนรวมใหม่ (NICS) ที่คือสหรัฐบาลคนที่มีการศึกษาดีเด็กดับ มีทักษะดีที่มองไกลไปกับความที่อยู่เพื่อต่าง ๆ มีรสนิยมสูงเกินกว่ารายได้ที่ตนมีอยู่ประจำ และได้เลือกที่จะหา “สำหรับพิเศษ” จากการขายบริการทางเพศในรูปของการเป็นเพื่อนเที่ยว ให้กับชาวต่างชาติ หรือคนไทยที่พร้อมจะจ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนครั้งละหลายพันบาท

ในส่วนของสถานเริงรมย์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอีกมากนัก เพื่อสนองความต้องการของเหล่าครอบครัวใหม่ ๆ ที่รับรายจ่ายจากการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย ผู้ประกอบการ จะเน้นตัดต่อผู้หญิงที่มีการศึกษา แต่บุคลิกดี โดยเต็มใจจะซื้อขายค่าตอบแทน ให้อย่างงาม ค่าทิป และค่าตัวจากการขอไปข้างนอกกับลูกค้าแต่ละคน ก็เป็นจำนวนมากกว่าที่หอบรุงสาวจะปริญญาตรีจะได้รับทั้งเดือน หญิงสาวเหล่านี้เดือดที่จะมาประกอบอาชีพบริการทางเพศ เพราะความทะเยอทะยานของยากไร้ต้องตั้งของทุ่มเทอย่างต่อต้าน ๆ ซึ่งมีให้เห็นชวนใจอยู่ตามศูนย์การค้าทั่วไป ความไม่สันติอย่างเป็นเช่นเดียวกันสูงที่มีภาพและข่าว ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ซึ่งมีการใช้ชีวิตอย่างหมุนควาย การเปลี่ยนแปลงที่ก้าวสั้นปรากฏรูปร่าง ชัดเจนยิ่งขึ้นทุกวันนี้ก็คือ มีผู้หญิงอีกกลุ่มที่จะประกอบอาชีพโถกฟืนเพราะฤก “ความอยากราช” บีบคั้นจิตใจให้ต้องแสร้งหาอาชีพที่จะเนรมิตรพัฒนาเงินทองให้ได้โดยเร็ว (ภาควิชาภาษาไทย, 2534, หน้า 60)

ประเด็นที่สองเกี่ยวกับนโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาล ก่อตัวคือ อัตราความเจริญทางเศรษฐกิจของไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมาทั้ง 6 แผน สาเหตุประการหนึ่งที่คือ มีการขยายตัวของภาคบริการ ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่งเสริมให้รายได้โดยรวมของประเทศไทยสูงขึ้นเป็นลำดับ และการขยายตัวของภาคบริการนี้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของธุรกิจทางเพศ นับตั้งแต่ พารวยอเมริกาเริ่มเข้ามาสร้างฐานทัพและสะสมกำลังทางทหารในประเทศไทยใน พ.ศ. 2505 ซึ่งเป็นปีที่ 2 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 มีทหารประจำการ 40,000 – 50,000 คน และทหารเข้ามาพักผ่อนระหว่างประจำการในเวียดนามปีละ 30,000 – 70,000 คน (มาศุก

พงษ์ไพพิตร, 2528 หน้า 42) นั้นคือประเทศไทยถูกถ่ายเป็นแหล่งเสนอความบันเทิงและการหยอดเงินรูปแบบต่าง ๆ ที่สำคัญส่วนหนึ่งคือ การบริการทางเพศ

เมื่อสังคมเรียกความอุดมและสุขอยู่ในความต้องการที่พอกไปใน พ.ศ. 2519 ชูรากษาทางเพศที่เริ่มต้นก่อต้น ทำให้เกิดความพยายามในการดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วไทยและต่างประเทศย่างขนาดใหญ่ เพื่อรักษารายได้ให้คงที่ ชูรากษาทางเพศขยายขนาดและรูปแบบของกิจกรรมออกไปในรูปเชิงธุรกิจและอื่น ๆ กระทำการล้วงได้ว่าชูรากษาทางเพศถูกถ่ายเป็นกิจกรรมบริการที่มีข้อต่อเนื่องงานอย่างกว้างขวาง และนำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยจำนวนไม่น้อย (ศิริพร สะโกรบานนท์, 2527. หน้า 26)

นโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งหลายคนมองว่าช่วยให้เกิดการกระชากรายได้ดีนั้น ในอีกมุมหนึ่งได้มีส่วนเป็นตัวเร่งให้ปัญหาชูรากษาทางเพศเกิดการขยายตัว ในรูปแบบที่หลากหลายขึ้น (วัชรินทร์ สมานจิต, 2533 หน้า 17) โดยนโยบายของรัฐที่ประกาศอย่างเป็นทางการว่าสนับสนุนการท่องเที่ยวที่นี่ ได้ส่งผลให้ปริมาณของโถกถีเพิ่มมากขึ้น เมื่อจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องชูรากษาทางเพศนี้จะต้องแสวงหาต้นค้าที่เป็นภัยในสังคม ความต้องการของลูกค้าที่เป็นชาวต่างประเทศ จนเมืองไทยได้รับการกล่าวขานจากนักท่องเที่ยวต่างชาติว่าเป็นคืนแคนแหน่งามารน์ หรือเป็นแหล่งบริการทางเพศที่ใหญ่ที่สุดในโลก (ไซบัลล์ บันเป็ช, 2531. หน้า 2 ; กีอุคตีร์, 2534. หน้า 44 ; อ้างอิงใน Daniels, 1987. P. 44)

ประเด็นที่สามเกี่ยวกับระบบทุนนิยม กล่าวคือ ระบบทุนนิยมนี้ส่วนที่ให้โถกถี ที่วิ่งวนมาหากัน เพื่อระบบทุนนิยมเน้นการแลกเปลี่ยนด้วยเงิน สามารถซื้อขายผู้หญิงได้ แม้มือนเป็นต้นค้าอย่างหนึ่ง ในขณะที่เศรษฐกิจพัฒนาไป เงินเข้ามามีบทบาทหนึ่งชีวิตของคนในสังคมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันความสามารถในการใช้จ่าย หรือความมากน้อยของทรัพย์สินถูกถ่ายเป็นเครื่องขึ้นมาตรฐานความเป็นอยู่ หรือคุณภาพของชีวิตที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอย่างทุ่มเทือกเกินฐานะ ในหมู่ผู้หญิงที่รับค่านิยมทำงานนี้ ได้เดินทางที่จะสร้างฐานการเงินด้วยการเข้าสู่ชูรากษาทางเพศ ซึ่งคือว่าได้เงินง่ายและมากน้ำใจกว่าทางเดือกในอาชีพอื่น แต่เงินนี้จะเป็นสื่อกลางให้ได้มาซึ่งวัตถุที่จะตอบแทนของการบริโภคในสังคม และความทุ่งเพื่ออย่างไม่สิ้นสุด จากความเห็นของ คิงส์ลีย์ เดวิส (Kingsley Davis) (แน่นอน ปัญญาบรรค์. ม.ป.ป. หน้า 22-23 ; ควรรัตน์ เมตตาธิกรณ์,

2532. หน้า 64) เสนอไว้ว่า เมื่อความมั่งคั่งมีมากขึ้น การค้าประเวณีก็จะมากขึ้น เพราะบางที่ไปเก็บก็มิได้นำประโภคการค้าประเวณีเพราะ ความจนอย่างเดียว แต่พระเท็นว่าได้เงินจ่าย รวมเร็วกว่าอย่างอื่น (ซึ่งในเรื่องนี้ก็มีข้อได้เสียที่ว่ามีผลกระทบต่อรายชื่อ แต่จำนวนไสเกพลลดลง เช่น ญี่ปุ่น ได้หัวน เป็นต้น) สำหรับในสังคมไทยดึง แม้จะเป็นไปได้ว่า สาเหตุ “ความจน” ได้รับการแก้ไขแล้ว แต่ก็ว่าค่านิยมวัฒนธรรมและความต้องการในการบริโภคทางเพศในลักษณะของเพศพาณิชย์จะคงต่อรองอยู่ และอีกประการหนึ่งเป็นไปได้ว่า ผลตอบแทนจากการเป็นไสเกพลที่ชั้งสูงอยู่ มีส่วนผลักดันให้คนมาทำการค้าประเวณีอยู่นั้นเอง

จากวิจัยของ Truong (1990) เรื่อง Sex, Money and Morality : Prostitution and Tourism in Southeast Asia กล่าวถึงปัญหาไสเกพลในประเทศไทยว่า นอกจากจะเกี่ยวข้องกับความเชื่อที่ว่าชายมีความเห็นอกกว่าหญิง ซึ่งถือเอาเรื่องเพศเป็นความสุก แล้วเป็นประโยชน์ของตนที่จะตักดูของผู้หญิงแล้ว ซึ่งเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขทางสังคมบางประการ นั่นคือ นโยบายของรัฐในเรื่องการสร้างเสริมการท่องเที่ยว และอิทธิพลของระบบทุนนิยมที่รุกเข้าไปสู่ธุรกิจของการบันเทิงเริงรมย์เพื่อสนองความต้องการท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดการลงทุนอย่างมากในภาษาไทยได้ปัจจัยผลักดันทางเศรษฐกิจและการเมือง ฉะนั้น การขยายตัวของการท่องเที่ยวและธุรกิจเริงรมย์ จึงอาจพิจารณาได้ว่าเป็นเงื่อนไขประกอบกันที่ทำให้เกิดสภาวะเช่นๆ ตามบริการทางเพศ

ผลกระทบจากปัญหาการขายบริการทางเพศ

จากสภาพการณ์ขายบริการทางเพศที่พัฒนามากขึ้นได้เงื่อนไขดังลักษณะดังนี้ ได้กล่าวเป็นสิ่งศูนย์กลางกันดีในสังคมไทยและสิ่งหนึ่งที่มีความของข้ามไปก็คือ ผลกระทบในเรื่องของศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดึงงานของสังคม ซึ่งได้สูญเสียอย่างไม่มีที่สิ้นสุด รวมทั้งผลกระทบต่อการแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศ อันได้แก่ กาฬโรค และที่ร้ายแรงและเป็นปัญหาทั่วไปในระดับชาติและระดับโลกก็คือ โรคเอชไอวี

สำหรับผลกระทบในเรื่องของศีลธรรม และวัฒนธรรมที่ดึงงานของสังคมนั้นก็คือ ประการหนึ่งภาษาของประเทศไทยที่ปรากฏแก่สายตาของนักท่องเที่ยวต่างชาติในขณะนี้ก็คือ การที่ประเทศไทยเป็นแหล่งการขายบริการทางเพศมากกว่าจะเป็นดินแดนแห่งรอยยิ้ม ฉะนั้น

หลักสากลจะเป็นแหล่งเผยแพร่องบการทางเพศในรูปแบบหลักหลาช สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ส่วนทางกับแนวบรรทัดฐานทางสังคม และวิถีการดำเนินชีวิตบนหลักศีลธรรมอันดีงามในสังคมไทย อิกละการหนึ่งของการขยายบริการทางเพศที่ดำเนินการอยู่นั้น สะท้อนให้เห็นว่า วัฒนธรรมทางเพศที่ว่าชายเป็นฝ่ายเหนือกว่าหญิง เพราะชายยังคงสามารถ "ชื่อ" ความสุขทางเพศจากหญิงได้ โดยไม่มีความติดแต่ประการใดทั้งในทางสังคมและในทางกฎหมาย โดยที่ชายที่มีภาระเด็กซึ่งมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอีกได้โดยง่าย โดยฝ่ายภาระและสังคม ไม่อาจประนามได้ว่าเป็นการกดขี่ทางเพศ เหตุการณ์เป็นสิ่งซื้อขายได้ และในเมื่อความกดขี่นั้นมิได้เป็นความติดแต่ของใด ความเชื่อและการประพฤติเช่นนั้นก็จะยังคงลึก อันจะเป็นการสร้างสำเนียงที่กดขี่ศรีษะในเยาวชนรุ่นต่อๆ ไป อิ่งเมื่อการค้าประเวณียังตัวก้างซึ้ง ความเข้าใจที่ผิดๆ เกี่ยวกับการซื้ออาชีพนี้ยังคงดั่งมากขึ้น จนคิดและเชื่อไปในแนวทางที่ว่าการค้าประเวณีไม่เป็นสิ่งเสื่อมเสียไม่น่าอับอายที่ควรให้ ด้านหากจะไปขายตัว แล้วหาเงินได้มากๆ (ແນ່ງນັບຍິນ ປັບປຸງພຣັດ, ນ.ປ.ປ. ມັກ 22-23)

สำหรับหลักธรรมาภัยในเรื่องการแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศ ได้แก่ การโรค โรคเอดส์ซึ่งร้ายแรงที่สุดในขณะนี้ ปรากฏว่าจำนวนหญิงบริการทางเพศเพิ่มขึ้นอย่างมาก ตั้งจะเห็นได้จากข้อมูลของกองงานโรค กระทรวงสาธารณสุข ที่ได้ออกสำรวจแหล่งการแพร่ระบาดที่สำคัญที่สุดในประเทศไทยในปี 2537 นั้น พบว่าจำนวนหญิงบริการโดยรวมได้ลดลง เมื่อจัดการยังคงต่อต้านโรคเอดส์ที่สำคัญ

นอกจากนั้น ข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข และแหล่งอื่นๆ ประกอบกันต่างสนับสนุนว่า สถานการณ์แพร่กระจายของโรคเอดส์ในประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ในขั้นนำ วิกฤต แหล่งแพร่เชื้อไวรัสโรคเอดส์ที่สำคัญมากแหล่งหนึ่ง ได้แก่ สถานบันเทิงที่ให้บริการทางเพศในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เปิดเผยและแอบแฝง ทำให้การแก้ไขปัญหารือของสังคม มีความตุ่นขับขันอีกขั้น (ກັບຕະ ດີມານານົກ, 2534. ມັກ 1)